

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Številka: do 30 petič vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
 petič vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Hekarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, prtilično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in začasno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1.50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani		po pošti	
12 mesecev	...	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	...	120—	120—	180—	
3	...	60—	60—	90—	
1	...	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Vprašanje zunanje politike.

Notranje-politični dogodki zadnjih mesecev so nas tako zaposlili, da smo pozabili na važna mednarodna vprašanja naše zunanje politike. Tako se je n. pr. dogodilo, da smo prezrli velike težbe angleške mornarice, ki so se vršile v Sredozemskem morju in ki so se zaključile zasedbo in z osemndesetimi vojaki na otoku Krfu. Niti z besede ni jugoslovanski tisk opozoril na politično važnost teh pomorskih manevrov, ki si jih je dovolila Anglija pred nosom vsemogočne Italije in na področju slovitega mare nostrum. — Anglija je šla celo tako daleč, da je zasnovila svojih pomorskih manevrov podložila misel napada na Italijo, odnosno obrambe tretjega zaveznika pred italijansko mornarico. Osemndeset na zasedba krfskega otoka je hudo ozlovila italijansko diplomacijo, še huje pa je udarila italijanskega vojnega ministra, ki se je moral na lastne oči prepričati, da se Anglija je v mirnem času pripravila na blokado Jadranskega morja in da že danes razmišlja o nevtralizaciji italijanske mornarice napram Jugoslaviji. Taka zunanje-politična vprašanja so zelo zanimiva in jim je treba najti pravi smisel. Morajo se nam Angleži že čudno približevati, ako vprizarjajo težbe s tako izrazito in jasno začrtanimi podstavami!

Pa pustimo to vprašanje in poglejmo na bistvo naše domače zunanje politike! Mednarodna pozicija poedine države ni plod samo diplomatskih korakov, marveč je zaključek najraznovrstnejših dejanj, s katerimi pridobivamo javno mnenje, prijateljstvo in naklonjenost okolišnih in tujih narodov. Naklonjenost javnega mnenja in naroda je morebiti najbolj dragoceno orožje, ki se ga poslužijo država, da na mednarodnem polju utrpe pot naprej in da si zagotovi nemoten razvoj in napredek. V takem pravcu se je že pred vojno gibal diplomatska propaganda poedinih držav in podkupovala tuj tisk. Po vojni ni bilo časa, da vzpostavi mednarodno propagando, ker so številna mirovna in gospodarska vprašanja zamenjevala obzorje in diplomacijo tako zaposlila, da ni mogla misliti na svojo prvotno nalogo. Šele v zadnjem času stopajo diplomati na stara pota in iščejo znova stikov s tujimi narodi, z njihovimi kulturnimi in javnimi predstavniki, s tiskom, s politiko, z gospodarstvom. Tudi naša država se je odločila na mednarodno propagando. Od časa do časa srečavamo v tujem tisku mednarodne številke, posvečene

naši državi in našim notranjim vprašanjem. Zadnjič smo poročali o obsežni številki »Prager Presse«, ki že nekaj časa pridobiva Jugoslaviji zunanje simpatije. Tudi pariški »Figaro«, ki spada med najuglednejše francoske dnevnike, je posvetil številko Jugoslaviji ter o nji prinesel prav poučne in simpatične članke. Takšno zunanje-politično udejstvovanje se mora še poglobiti in razširiti. Zlasti gospodarstvo naj išče zasebnih potov, da se uveljavi na mednarodnem terenu in da zainteresira zunanji poslovni svet za našo državo in za naše gospodarske dobrine. Gospodarska publicistika je pri nas še zelo zanemarjena. Posebno pomanjkljiva pa je inozemska propaganda, kjer se nihče ne zgame, da o lastni domovini razširja ugodne vesti ter popularizira gospodarsko zveznost z Jugoslavijo.

Še pomanjkljivejši so naši kulturni stiki z inozemstvom. S slovenskimi državami, to se pravi s Poljsko in zlasti s Češkoslovaško še gre. Tu smo v zadnjih letih storili razmeroma veliko. Organizirali smo medsebojne posete kulturnih društev ter ustvarili že jako kulturno vzajemnost, ki že odseva na političnem polju. Tu podpira kulturna vzajemnost medsebojno zvezno politiko, ki bo odločilne važnosti za bodočo usodo obeh držav.

Še najmanj kulturnih zvez sklepamo z zapadom. Tu prihajata Anglija ter Francija v poštev. Vsi vemo, da sta Anglija in Francija, oba na svoj način in na določeni mednarodni sferi, naša najvažnejša, naša neodklonljiva, naša najdragocenejša zaveznika, odnosno, da mora naša država skrbeti za njiju čimprejše formalno in nacionalno zaveznost. Brez Francije so naše zapadne meje na stečaj odprte. Anglija si po drugi strani tudi premisli, predno dovoli Italiji, da se razmahne na Sredozemskem morju na račun premagane Jugoslavije, in s pomočjo italijanske premoči na Jadranskem morju. Kulturni stiki z obema zapadnimi državama so torej naši zunanji politiki in prepotrebni javni in narodni naklonjenosti sila dobrodošli. Zlasti s Francijo bi morali navezati najtesnejše kulturne, gospodarske, sportne in druge stike. Zunanje ministrstvo naj pomaga agenturam, da prevzamejo organizacijo in izvedbo turnej francoskih predavateljev, kulturnih društev in javnih organizacij po Jugoslaviji. Do danes se nismo slišali v Jugoslaviji velikega francoskega orkestra in tudi turneja francoskega učenjaka kot je Bergson, ki bi zelo koristila. V to vrsto zunanje-

političnega delovanja spadajo tudi turneje velikih pravnikov in politikov, da jih seznanjamo z našimi nerešenimi manjšinskimi vprašanji. Zakaj ne vabimo v Jugoslavijo pravnikov iz Društva narodov, iz Pariza, iz Anglije, da poročajo o aktualnih mednarodnih vprašanjih ter da jim pri tej priliki potožimo svoje gorje, izrekamo želje ter podajamo informacije o naših nerešenih manjšinskih vprašanjih na severni in zapadni državni granici? Naše univerze se v tem oziru prav lahko izkažejo. Univerzitetni profesorji gojijo literarne stike z raznimi uglednimi inozemskimi znanstveniki in marsikdo si rad ogleda Jugoslavijo in pri tej priliki predava iz svojega področja, da na ta način obenem reši gmotno stran

svojega potovanja. V svoji sredini pa moramo seveda istočasno pohiteti z ustanovitvijo podružnic mednarodnih organizacij, zlasti onih, ki se tičejo politike, tako Društva narodov, odnosno raznih ženskih, moških, socialnih, gospodarskih, znanstvenih, parlamentarnih, delovnih, mirovnih, meddržavnih lig itd.

Če bi vsa ta vprašanja zajeli s sistematično marljivostjo in vztrajnostjo ter premišljenostjo, bi se mednarodni položaj Jugoslavije v prav kratkem času temeljito izpremenil. Ne pozabimo, da je ugled v inozemstvu, da je naklonjenost tujega javnega mnenja, da je prijateljstvo tujega naroda naš najboljši zaveznik.

Manifest Radićeve stranke še ni bil izdan.

Zborovanje glavnega odbora HRSS. — Posredovanje demokratskega poslanca. — Sklepi stranke o nadaljni taktiki.

— Zagreb, 2. maja. (Izv.) Včeraj je bila plenarna seja glavnega odbora HRSS, kateri so prisostvovali skoraj vsi radićevski poslanci. Plenarna seja je razpravljala o nadaljni taktiki stranke v razpletu parlamentarne krize. V glavnem je bila razpravljala o postopanju stranke pri bodočih volitvah, koje forsira Stjepan Radić. V vseh taktičnih vprašanjih niso bili sprejeti nikakoli definitivni sklepi. Sklenjeno je bilo samo, da stranka uravnava svoje postopanje po dnevnem razvoju parlamentarne krize. Radićevski poslanci so pripravili podpirati tudi poslovno vladu, ki bi upoštevala njihove zahteve.

Na seji je podpredsednik dr. Maček poročal tudi o uspehih svoje konference s Stjepanom Radićem na Dunaju. Radić je izdal pismena navodila za nadaljno taktiko stranke. Radić je za skupno sodelovanje vseh opozicijskih strank proti nacionalnemu bloku. Strankino vodstvo ni več izdalo napovedanega manifesta Hrvatske republikanske seljačke stranke.

Seji je prisostvoval tudi poslanec Davidovičeve skupine Gjoka Popović iz Beograda. Prisoten je bil tudi dr. Košutić.

— Zagreb, 2. maja. (Izv.) Včeraj popoldne je odpotovalo 15 poslancev Radićeve stranke v Beograd.

— Zagreb, 2. maja. (Izv.) O intervenciji poslanca Davidovičeve skupine Gjoke Popovića v Zagrebu javljajo današnje »Novosti«, da je Gjoka Popović prisostvoval plenarni seji Hrvatske republikanske seljačke stranke. Popović je izjavil novinarjem, da je med njim in parlamentarnim klubom HRSS dosežen popoln sporazum. Popović je na seji

poročal o politični situaciji v Beogradu in predlagal gotove sklepe v svrhu rešitve parlamentarne krize. Poročal je tudi o vseh sklepih, ki jih ima opozicijski blok izvesti proti sedanjim Pašićevi vladi. Veliko senzacijo je vzbudilo dejstvo, da glavno vodstvo Radićeve stranke še ni izdalo napovedanega manifesta na hrvatski narod.

— Zagreb, 2. maja. (Izv.) Na včerajšnji seji glavnega odbora HRSS je bilo razpravljano tudi o nadaljni parlamentarni taktiki stranke. Plenarna seja je nadalje razpravljala o akciji radikalnega poslanca Nastasa Petrovića. Prevalovalo je mišljenje, da Nastas Petrović nastopa v sporazumu z Nikolo Pašićem. Parlamentarni klub je dobil navodila za nadaljno taktiko v parlamentu. Poslanca HRSS Valečić in dr. Kovačević sta danes odpotovala v Beograd. Radićevci računajo, da bosta danes pozvana na dvor in da podasta lojalno izjavo Nj. Vel. kralju Aleksandru. Radićevci so pripravili na podlagi posvetovanj na včerajšnji konferenci podpirati eventualno vladu opozicijskega bloka. Odločeni pa so na vsak način vreči Pašićevo vladu.

OPOZICIJSKI BLOK IN RADIĆEVA STRANKA.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Včeraj pozno zvečer je priselilo telefonsko poročilo o plenarni seji HRSS iz Zagreba. Ob 18.30 sta bila Davidović in dr. Korošec obveščeni o rezultatih plenarne seje HRSS. Sledila je konferenca med dr. Korošcem, Davidovićem in demokratskim poslancem Pečičem. Slednji je bil od 19. do 20. sprejet v avdijenci pri Nj. Vel. kralju Aleksandru.

ODLOČILNI DAN KRIZE.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) V političnih krogih smatrajo današnji dan kot eden najodločilnejših dnevo v razpletu politične in parlamentarne krize. Danes se bodo doznali najbrže glavni rezultati krize. V opozicijskih krogih prevladuje še vedno največji optimizem in opozicijska upaja, da bo krona poverila sestavo vlade ugledni politični osebi. Zanimivo pa je tudi dejstvo, da je Nj. Vel. kralj Aleksander včeraj sprejmal tudi neparlamentarce. V daljši avdijenci je bil pri kralju univ. prof. dr. Boilić, član glavnega odbora samostojne demokratske stranke. Za njim je bil v avdijenci dr. Spasojević, ki je pristaval Pribičevićeve demokratske skupine, toda noče povsem odobravati Pribičevićeve politike. Kakor doznava vaš dopisnik, je bila ta avdijenca v zvezi s rešitvijo vladne krize.

NOV FAŠISTOVSKI SKLEP PROTI SLOVENSKI SOLI IN UČITELJSTVU.

— Trst, 1. maja. Fašistovski učiteljski sindikat je razglasil svoje sklepe z zborovanjem 26. pr. m. Sklenil je med drugim: »Nekateri predmeti, kakor telovadba, ročna dela in vrtarstvo se morajo poveriti izključno italijanskim učiteljem. Številni učeni ur za italijanski jezik v višjih razredih se mora pomnožiti, ker je sedaj premajhno, da bi se moglo z njimi dohajati učni načrt slovenskega pouka. To velja do onega časa, ko se drugorodne šole popolnoma poitalijančijo v smislu sodnjega šolskega zakona.«

Mednarodni boksmatch na Dunaju.

Carpentier porazil Townleyja.

— Dunaj, 1. maja. (Izv.) V finančnem oziru je mednarodni boksmatch doživel popoln fiasco. Prireditelj so računali na velikanski dobiček. Na športnem igrišču Hohewarte je bilo za tekmo določenih 80.000 sedežev. Zasedenih je bilo komaj ena četrtina. Deficit je ogromen. Ob 15.30 je pričela prva bokarska borba med Francozom Dumasom, težkim 62 kg, proti Dykasti, težkemu 74.50 kg. Kljub deževnemu vremenu je nato sledila bokarska tekma med Carpentierom in angleškim bokarskim prvakom Arturjem Townleyem. Carpentier tehtal 79 kg, Townley pa 90 kg. Že pri prvem nastopu se je videlo, da bo Carpentier zmagovalac. Carpentier je dajal nasprotniku kratke, a ostre udarce. Pri drugem nastopu je Carpentier pričel s težkimi udarci v obraz. Townley je reagiral z vso brezobzirnostjo. Carpentier pa mu je zadal udarec proti želodcu, na kar je Townley padel na

Aleksej Tolstoj.

31

Polet na Mars.

Roman.

Aelita se je ozrla v modrikasto vodo in tam je zagledala svojo podobo, solnčni žarek ji je padel na života. Od neprijetnega občutka se je zganila njena zgornja ustnica, Aelita je planila v hladno kopel.

Kopanje jo je osvežilo. Misli so se vrnile k vsakdanjim stvarim. Vsako jutro je govorila z očetom — tako je bilo v navadi. Majhno stajalo z zrcalom je stalo v njeni toaletni sobi.

Aelita je sedla pred toaletno zrcalo, počesala lase in namazala naprej z duhtečo maslo, potem pa s cvetlično esenco obraz, vrat in roke. Ozrla se je izpod čela nase, obraz se ji je stemnil, potegnili je stajalo z aparatom in spočila številčno desko.

V motnem zrcalu se je pojavil znani očetov kabinet: omare s knjigami, kartogrami in risbe na lesenih stoječih prizmah, miza, polna spisov in načrtov. Vstopil je Tuskub, sedel za mizo, odmaknil s komolcem rokopise ter našel z očmi Aelitine oči. Nasmehnil se je s krajem dolgih tenkih ust:

— Kako si spala Aelita?

— Dobro. V hiši je — vse v redu.

— Ka delajo Sinovi Neba?

— Mirna sta in zadovoljna. Oba še spita.

— Ali nadaljuješ z njima pouk jezika? Ne. Inženir govori že gladko. Njegovemu spremljevalcu zadostuje znanje.

— Ali še ne želiš zapustiti mojega doma?

— Ne, ne, o ne!

Aelita je odgovorila preneglo. V srepih Tuskubovih očeh se je zganilo presenečenje. Pod njegovim pogledom se je začela Aelita umikati, dokler se njen hrbet ni dotaknil naslonjača. Oče je spregovoril:

— Ne razumem te.

— Česa ne razumeš? Oče, zakaj mi ne poveš vsega? Kaj nameravaš storiti z njima? Prosim te...

Aelita ni izgovorila. — Tuskubov obraz se je spajal, kakor da je šinila iskra besnosti po njem. Zrcalo je ugasi. Toda Aelita je še vedno napeto gledala v njegovo megleno površino, še vedno je videla njej in vsem živčnim strašno očetovo lice.

— To je grozno — je spregovorila — to bo strašno... Naglo se je dvignila, toda povsila je roke in spet obsedela. Mučen strah jo je obšel še z večjo silo, Aelita se je oprla na stajalo zrcalo in položila lice na dlan. Groza je šumela v krvi in mraz je spreletaval njeno telo. Kako je bilo to mučno, zaman.

Proti volji je vstalo pred njo kot sen te noči obličje Sina Neba — veliko, s snežnobelimi kodri — razburjeno z vrsto nerazumljivih sprememb, z

očmi, zdaj otožnimi, zdaj nežnimi, polnimi zemškega solca in vlage — strašnimi kot mračno brezno, z burnimi očmi, ki tarejo duha.

Aelita je dvignila glavo in strela svoje kodre. Srce ji je utripalo, strašno in zamolklo. Počasi se je sklonila nad številčno desko in spočila tok.

V motnem zrcalu se je pojavila sključena postava starčka, ki je dremal v naslonjaču nad množico blazinic. Svetloba je padala skozi okence na njegove roke, ki so počivale na kosmatih odeji.

Starček je zadržel, popravil očala, pogledal nad njimi aparat ter se nasmehnil s svojimi škrlinami.

— Kaj poveš, dete moje?

— Učitelj, groza me je, — je dejala Aelita, — jasnost me zapuša. Nočem tega, bojim se, toda ne morem.

— Ali te vznemirja Sin Neba?

— Da. Vznemirja me v njem to, česa ne morem razumeti. Učitelj, pravkar sem govorila z očetom. Bil je besen. Slutim, da je med njimi borba. Bojim se, da Sovjet sklene nekaj strašnega. Pomagaj!

Pravkar si dejala, da te vznemirja Sin Neba. Bolje bo, če ga kar odstranimo.

Ne! — Aelita se je dvignila, rdečica je oblila njeno lice. Starček se je pod njenim pogledom zježil.

— Slabo razumem nit tvojih misli — je spregovoril suhoparno — v tvojih mislih je razdvojenost in protislovje.

— Da, sama to čutim. — Aelita je sedla.

— Vidiš, to je najboljši dokaz, da nimaš prav. Vzvišena misel je — jasna, brezstrastna in bres protislovja. Stori tako, kakor želiš in spregovori s tvojim očetom. On je tudi strasten človek in to ga lahko spravijo do činov, ki ne odgovarjajo modrosti in pravičnosti.

— Upati hočem.

— Pomiri se, Aelita, in bodi previdna. Ozri se v svojo dušo. Od kod je tvoj nemir? Z dna tvoje krvi se dviga starodavni osadek — rdeča tema, to je — hrepenenje po nadaljevanju življenja. Tvoja kri je razburkana...

— Učitelj, on me vznemirja z nečem drugim.

— Naj bo čustvo, ki te vznemirja, še tako vzvišeno — v tebi se zdrmi ženska! In ti pogineš. Samo hladna modrost, Aelita, samo mirno pričakovanje neizbežnega pogina vsega življenja — tega telesa, prepojenega z maščobo in pohotnostjo, samo pričakovanje, kdaj odide tvoj duh, ki je že popoln in ki ne potrebuje več ničeve življenjske izkušnje, za meje zavesti in preneha biti, samo to je — sreča. Hladna otožnost. Ti pa hočeš vrnitve. Boj se te skušnjave, dete moje. Lahko je pasti, hitro se človek vali z gore, toda nazaj se vzpenja počasi in težko. Bodi pametna.

zemljo. Publika v splošnem z borbo ni bila zadovoljna in je dala izraza svojim čustvom z ogorčenimi fuj-klici. Razsodniki so končno izrekli, da je zmagal Carpenter. Splošno mnenje je, da je bila borba med obema mednarodnima boksarjema skrajno surova in robata.

Politična situacija.

— Beograd, 2. maja (Izv.) V parlamentarnih klubih so bila včeraj povsod važna posvetovanja. V glavnem so razpravljali situacijo o pozivu Radičevih poslancev na dvor. Tudi predsedstvo kraljevske vlade je imelo ves dan važna politična posvetovanja. Splošno prevladuje mnenje, da nastopi rešitev krize v najkrajšem času.

Z veliko in mrzlično napetostjo so včeraj politični krogi v Beogradu pričakovali že preje v našem tisku napovedani manifest hrvatske republikanske seljaške stranke. Do danes vsebina tega manifesta ni znana in ni bila nikjer objavljena, kakor to sporočajo iz Zagreba. Znano je samo toliko, da je Ljuba Davidović sredi prejel telefonsko poročilo o nadaljnji taktiki parlamentarnega kluba HRSS.

V radikalnih krogih prevladuje še vedno največja samozavest.

Z ozirom na politično situacijo splošno domnevajo, da kriza še ne bo takoj rešena in da bo plenarna seja narodne skupščine dne 3. maja najbrže odgojena.

VTISI PAŠIČEVEGO GOVORA V BJELINI.

— Beograd, 2. maja (Izv.) Politični krogi še vedno zelo živahno in podrobno razpravljajo o političnem pomenu Pašičevega govora na velikem zborovanju narodnoradikalne stranke v Bjelini. Govoru pripisujejo za nadaljni razplet krize izredno velik pomen. Splošno smatrajo ta govor za napoved ogorčene borbe proti opozicijskemu bloku. Današnja »Pravda«, kot glavni organ opozicijskega bloka, zelo ogorčeno piše proti Pašiču in grozi celo kralju.

ZA PRAVICE NARODNIH MANJŠIN.

— Rim, 1. maja. Na mednarodnem kongresu sociologov je bila sprejeta v zaščito narodnih manjšin resolucija, ki zahteva:

1.) ustanoviti treba na Dunaju opazovalni urad, ki bo proučeval položaj, v katerem žive narodne manjšine, raziskoval njihove politične, kulturne in gospodarske razmere ter zbiral pred vsem številke, proti katerim se je najtežje boriti;

2.) zahteva se, da se mora ugotoviti, kdo ima pravico govoriti v imenu narodne manjšine;

3.) tlačena manjšina ima pravico, da se radi storjenih jej krivic pritoži. O pritožbah naj odloči v zadnji inštanici mednarodno razsodišče, kjer sede zastopniki najrazličnejših držav kot nepristranski sodniki;

4.) ako bi se gospodujoča država ne hotela uklopiti mednarodnim sklepom, se jo mora prisiliti k spoštovanju manjšin.

Pravice narodnih manjšin ne morejo biti več domača zadeva ene države, marveč zadeva vsega kulturnega sveta. Nadzorstvo nad opazovalnim uradom ima prevzeti Društvo narodov.

Vesti iz Italije.

Prometno ministrstvo. — Prestolonaslednik na Tridentskem. — Prvi majnik.

— Rim, 1. maja. Ministrski svet je včeraj sprejel predlog za ustanovitev prometnega ministrstva, kateri prevzame posle dosedanjega poštnega in brojavnega ministrstva, komisarijata za trgovsko morarico in uprave državnih železnic.

V svrhu pomoči težki vinski krizi se dovolilo olajšave za izvoz vina in sicer se za dobo od 1. maja do 30. jun. zviša popust na državnih železnicah na 30%.

Ministri De Stefani, Corbino, Carnafani in Ciano so dobili nalog, da prouče vprašanje oddaje telefona zasebni industriji.

— Trento, 1. maja. Prestolonaslednik je prepotoval Tridentsko. Prebivalstvo ga je prisrčno pozdravljalo. Na Brennerju je bilo na kolodvoru zelo slovesen sprejem. Posebno veličasten pa je bil v Rivu. Prirejena je bila velika bakljada v mestu in na jezeru.

— Rim, 1. maja. Socijalistične stranke so bile pozvane svoje pristaje, naj proslave 1. majnik, kolikor dopuščajo okoliščine. »Avanti« je pozval delavce, naj zbirajo za svoje soc. glasilo prispevke. V glavnih središčih so bili nasvetovani za sešne sestanki. Socijalisti sodojo, da prinese 1. maj za njihovo glasilo 300.000 lir. Tudi republikanska stranka je pozvala za praznovanju majskega delavskega praznika. Vodstvo fašistovske stranke je podpiralo strogo nasprotje nad socijalisti, ki bi hoteli proslavljati 1. maj, in dovoljuje fašistom »nastop, kjer je potreben«.

Velikanski vihar v Ameriki.

Številne človeške žrtve. — Deset milijonov dolarjev škode.

— London, 2. maj. (Izv.) Po poročilih iz Newyorke je včeraj nastal velikanski vihar v Južni Karolini, Georgiji in Alabani. Po sedanjih poročilih je bilo pri tem velikanskem neurju 20 oseb mrtvih in nad 40 težko ranjenih. Pokončano je tudi velikansko število živine. Mnogi kraji so povsem uničeni in porušeni. Pokončanih je mnogo travnikov. Setev je povsem uničena. Siloviti vihar je šeljal v razsežnosti več milij.

— Newyork, 2. maja. (Izv.) Vihar je v nekaterih krajih severne Amerike v Južni Karolini, Jeniseju in drugod zavzel večer velikanske dimenzije. V Južni Karolini je bilo 50 mrtvih in 100 oseb težko ranjenih. Vihar je šeljal v obsegu 8000 km. Seto

Franklin je popotoma porušena. Več oseb je bilo težko poškodovanih. Zanimivo je, da je bil vihar tako silen, da je metal ljudi na tla in da je nekoga otroka odneslo po zraku 1500 metrov daleč. Po viharju je sledil silovit dež.

— Atlanta, 2. maja. (Izv.) V razdalji 3000 km je silovit vihar porušil vsa domovja in napravil velikansko škodo na polju. Škodo cenijo v splošnem na deset milijonov dolarjev.

VOJNA V SIRIJI

— Carigrad, 1. maja. Situacija na meji Sirije je vedno težja. Iz Adane poročajo, da je francoska artilerija razbila enajst naselbin. Aretranih je nad 50 oseb in odvedenih v Alepo. V službenih krogih v Angori pravijo, da turške čete niso vpletene v konflikte in da vsa stvar zadeva bolj notranjega kakor pa vojnega ministra. Armece baje podpirajo Francozi.

ODKRITJE MOLTKEJEVEGA SPOMENIKA.

— Berlin, 1. maja. (Izv.) Odkritje Moltkejevega spomenika v Halle, ki je bil konec svetovne vojne podrt z dinamitom, je bilo povsem mirno. Nemški nacionalisti in narodni socijalisti so porabili to priliko za svoje politične manifestacije. Odkritja spomenika se je udeležilo okoli 200.000 nemških nacionalcev, med njimi tudi general Ludendorff in maršal Hindenburg. Nad 150 osebnih vlakov je vozilo udeležence na mesto odkritja spomenika. Komunisti so priredili protidemonstracije.

Julijska Krajina.

— Nov Oglej hoče zgraditi fašistovski »Il Popolo di Trieste«. V Ogleju je danes velik muzej z raznovrstnimi dragocenimi izkopninami in ogromna cerkev stoji tam nad oglejskim grobiščem. Oglej je bil nekoč velik, drugi Rim. Fašistovski politiki bi imeli služiti Oglej na cerkvenem polju. Njihovo glasilo hoče postaviti v Oglej centralno središče in druge učne zavode ter mu dati nekako duhovno središče za vso Furlanijo z Julijsko Krajino vred. Iz Centralnega središča v Ogleju bi morali prihajati duhovniki, prežeti čiste italijanske obmejne politike, in sicer bi morali biti duhovniki najboljše furlanske in italijanske narodnosti, namenjeni za službovanje med slovenskim prebivalstvom. Prof. Ugo Pellis priporoča, kakor znano, da se ima strogo paziti na slov. duhovščino kako učni slovensko ljudstvo, ki bi se moralo v najkrajšem času popolnoma udati asimilaciji, v katero svrhu je treba tudi s cerkvene strani krepke pomoči. Nadškof ne sme biti Slovenec, marveč Italijan in tudi vsi višji duhovniki morajo biti Italijani. Sploh mislijo menda, da bi se pustilo v središču le še kakega pol Slovence, čistega Slovence pa nobenega več. Med Slovence bi prihajali v bodoče ali iz Gorice ali iz Ogleja furlanski in italijanski duhovniki, ki bi takole za silo zvali slovensko. Fašistovska želja po novem Ogleju pa mora naleteti v Gorici na odpor, ker ji je sedaj po eni strani že mnogo vzel Videm, po drugi strani pa naj bi sedaj prišel še Oglej ter ji zadal nov udarec. Fašistovske želje so za sedaj sicer le pobožne, ali kažejo, kaj vse namerava fašistovska politika s Slovenci. Vzel so jim slovensčino iz šole in uradov, sedaj hočejo vzeti slovensčino tudi iz cerkve, ker naj bi v bodoče mesto slovenskih duhovnikov delovali tujerodci, malo ali nič večš slovenskega jezika.

— Prvačina je bila pred vojno zvesta slovenska trdnjava. Prvaška godba je bila znana po celi deželi in ko se je vršil nekoliko let pred vojno sokolski zlet v St. Petru pri Gorici, je korakala na čelu ponosne sokolske povorke skozi gorško mesto. V Prvačini si je Sokol postavil svoj dom. Ni bilo to baš kako impozantno poslopje ali vendar smo s ponosom lahko pokazali na Sokolski dom v Prvačini. V prvaškem dobrem ljudstvu še tja globoka narodna zavest in sokolska misel ni izumrla, ali nekateri ljudje, ki hočejo biti voditelji Prvačine, so se odtujili ljudstvu in tavajo v tujevi megli. Te dni je odhajal iz Prvačine fašist Nodus. Ob tej priliki so odstranili s pročelja Sokolskega doma znak in ga razbili. Zvečer so ta čin proslavljali pri Nodusovi odhodnici. Odlikovala sta se pri tem tudi učitelj Zorn in Tušar! Zalostna jima majka!

Politične vesti.

— »Dol z dinastijo!« Ti klici so se včeraj razlegali na Turjaškem trgu pri zborovanju komunistov. Vprašamo, kje so bili vladni organi, zakaj so mirno trčevali, da so posamni hujšakci svobodno ščuvali množico na revolucijo in proti vladajoči narodni dinastiji? Ali ne obstoja več zakon v zaščito države? Zakaj se ne izvaja? Sploh opažamo, da je naša pokrajinska vlada naravnost neverjetno popustljiva napram prevratnim komunističnim elementom, saj jim pušča v nasprotju z zakonom v zaščito države popolnoma svobodne roke na mestnem magistratu, kjer ob asistenci svojih klerikalnih zaveznikov žarijo in palijo po mili volji. Ali se je vspriči taki popustljivosti vladnih organov čuditi, da so komunisti med mestnim delavstvom osnovali že svoje — soviete? Kaj pravi k temu centralna vlada? Pričakujemo, da ne bo niti trenutka več trpela, da bo ljubljanski magistrat še nadalje gnezdo elementov, ki odkrito propagirajo revolucijo in javno kriče »dol z dinastijo!«

— Nemci ogrožajo Poljake. Poljsko časopisje živo komentira zadnji govor nemškega državnega kancelarja dr. Marxa, ki je rekel, da Nemci nikdar ne morejo privoliti v odcepitev Gornje Šlezije in sarkastično oznanja in da ne bo-

do trpeli, da bi poljski koridor razdvojeval dva nemški pokrajini. »Kurier Warszawski« le pozdravlja, da je situacija tako jasno označena. Samo sila more primorati Nemce, da bi respektirali svoj podpis na mirovni konferenci. Upravičen je dvom, da se bo z volitvami na Nemškem izpremenilo duševno stanje ali politična smer. »Rzeszpospolita« toži, da je protipoljski teror v nemškem delu Gornje Šlezije od dne do dne hujši; nemške tolpe napadajo z orožjem poljske volilne shode. V Bobruku sta bila poljska govornika Baczewski in Jankowski dejanski napadeni in pretepena, ne da bi se policija genila.

— Dr. Benešev delovni program. Čsl. zunanji minister dr. Beneš je sestavil program svojega dela tekom prihodnjih mesecev. V prvi polovici maja odputuje v Italijo, kjer ostane 14 dni. V tem času poseti na Siciliji prezidenta Masaryka. Začetkom junija odputuje dr. Beneš v Zenovo. 13. junija se prične tu konferenca sveta Društva narodov, ki bo trajala en teden. Iz Zeneve se napoti dr. Beneš bržkone v Pariz. Sredi junija odputuje v Ameriko, kjer bo imel na univerzah več predavanj. Turneja s predavanji je določena za 14 dni, nakar poseti dr. Beneš glavne češkoslovaške kolonije v Ameriki. V Ameriki ostane 6 tednov. Po povratku se udeleži zasedanja Društva narodov, ki bo trajalo do konca septembra.

— Rusija za revizijo mirovni pogodbe. Šef sovjetske delegacije v Londonu Rakovskij je izjavil: Sovjetska vlada je že opetovano izjavila, da je po njenem globokem prepričanju prvi pogoj za trajen mir revizija versalske in drugih mirovni pogodbe. Te pogodbe ne samo nasprotujejo elementarnim interesom vseh narodov, nego pospešujejo borbo med vsemi narodi in dušijo osposodarsko osnovo vsega sveta. One so omejele trgovino, uničile kredite in denarni promet ter zakrile gospodarsko krizo in brezposelnost. Restavracija Evrope ne bo trajna, če ne bo njena podlaga volja narodov in če ne bo upoštevala težnje posamnih narodov za nacionalno neodvisnost. Sovjetska vlada je torej pripravljena podpirati in voditi politiko revizije granic na etnografski podlagi s tem, da se dovoli vsakemu narodu plebiscit.

— Čigav bo Trstenik? Majhen otčič južno pri Cresu je Trstenik. Prisojen je nam, zasedli pa so ga Italijani in ga tudi drže v svoji oblasti. Fašistovski »Il Popolo di Trieste« pravi, da se Italijani z otoka naj umaknejo ter da se mora »to važno vprašanje, ki zadeva varnost skrajne vzhodne meje«, rešiti tako, kakor hoče fašistovska vlada, to je, da se Trstenik priklapi Italiji. Fašistovsko glasilo kar dikтира, kaj se mora zgoditi s Trstenikom, misleč, da mora iti prav vse po italijanski volji v spornih vprašanjih med Italijo in Jugoslavijo, tudi ako oni kak teritorij pritegnejo med sporne stvari, dasi ne spada tja, kakor je slučaj s Trstenikom. Smešna je trditev, da pomeni Trstenik varnost za italijansko vzhodno mejo. Jugoslovenska popustljivost napram italijanskim neupravičenim zahtevam je bila doslej prevelika, zato pa mislijo, da mora biti povsodi vse urejeno baš tako, kakor oni žele, in njihova volja se ima izpolniti tudi s Trstenikom koncem Cresa. »Mangiando vien l' appetito.« Zadnji čas, da se italijanski apetit temeljito ustavi!

Proslava 1. maja.

Proslava 1. majnika se je vršila v Ljubljani mirno in brez vsakih incidentov. Ob 6. jutraj je priredila godba Zveze jugoslov. železničarjev budnico po mestu. Krasno majsko jutro je privabilo na tisoče ljudi. Večina je odšla na Rožnik in pri Čadu, kakor tudi vrh Rožnika kmalu ni bilo dobiti prostora. Na Rožniku je vladalo živahno življenje in vrvenje. Ob 9. so priredili klerikalci pred cerkvico zborovanje, ki je končalo zelo klaverno. Glavni govornik Fran Smodej je naglašal, da je edina rešitev delavstva pod okriljem ELS in mu je tistih 50 mladičev vneto pritrjevalo.

Drugo sliko je nudil Turjaški, sedaj baje Marxov trg. Tu so se zbirali komunisti, ki so imeli rdeče zastave z napisi: »Živela delavska internacionala« in »Dol z zakonom za zaščito države!« Okoli 9. je tja prispela domačka godba in z rdečimi zastavami na čelu gruča komunistov. Bilo je jih je jedva okrog 300. Na zborovanju, ki je bilo zelo klaverno, so govorili vodja komunistov dr. Lemež, Ojsterc in v imenu delavske mladine neki Gorjanc. Prvi govornik je poveljeval Ljenuva v deveta nebesa, drugi pa je udrihal po buržuji. Potem so priredili povorko po mestu, ki je bila silno klaverna, nakar so se zopet vrnili pred Delavski dom, kjer je še enkrat govoril dr. Lemež. Privoščil si je to počastilo pristaje II. internacionala. Fui klavev in »Dol z izdajcami!« ni manjkalo. Opažati je bilo v splošnem, da je delavstvo pokazalo komunistom hrbet. Tudi nismo opazili med njimi niti enega železničarja. Ti so včasih tvorili jedro

komunistov. Socijalni demokratje so imeli popoldne shod v hotelu Tivoli. Govorila sta župan dr. Perič in Svetek. Udeležba neznatna — kakih 300 ljudi. V splošnem je pokazala majnikova proslava, da so delavci jeli obračati hrbet tako komunistom, kakor tudi socijalistom.

1. MAJ V MARIBORU.

Praznovanje 1. maja je poteklo docela mirno. Delo v industrijskih obratih je počivalo, trgovine so bile popoldne zaprte. Edino javno proslavo je priredila soc. demokratska stranka s sprevedom in praproji po ulicah. Udeležba: kakih 700 oseb. Srevoz se je ustavil na Rotovškem trgu, kjer je pevsko društvo »Svoboda« zapelo delavsko himno in kjer so se iz balkona vršili tudi govori. Ta del manifestacije je otvoril urednik »Volksstimme« Eržen ter po kratkem pozdravu dal besedo Čobalu, ki je pojasnil pomen in namen manifestacije ter zaključil s pozivom na skupno delo jugoslov. soc. demokracije. Za njim je govoril dr. Korun v nemščini. Burno odobravanje je našel njegov poziv na skupen nastop pri občinskih volitvah, kjer bo treba napraviti dvema nacionalnim blokom čuvati obstoj socijalistične zastave na mestnem magistratu. Komaj je »Svoboda« zopet odpela, se je vili dež in izvršil se je razhod. — Na Gambrirovem vrtu so manifestirali »neodvisni« socijalisti, recte komunisti, ki so odklonili skupno manifestacijo z večinskimi socijalisti. Tu je bilo zbranih okrog 150 oseb. Govorila sta med drugim Razboršek in Žorga (iz Ljubljane). Na zborovanju jim je policija zaplenila zastavo z emblemom ruskih boljševikov. — V Narodnem domu so manifestirali narodni socijalisti v manjšem številu kot prva leta (pošta, železnica in razni uradi, iz katerih se največ rekrutirajo NSS, so uradovale). Govorila sta občinski svetnik Roglič in bivši poslanec Brandner. — Krščanski socijalisti so manifestirali v novi palači Zadružne banke. Govoril je posl. Žebot. Jugoslovenski železničarji (Zveza) so proslavljali majniško manifestacijo popoldne v Sokolskem domu v Studenčih. Za popoldne so bili določeni razni izleti v okolico: socijalisti na Tezno, komunisti v Rodvanje, kršč. socijalisti na goro nad Sv. Petrom. Vreme je tudi popoldne nagajalo. Na predvečer se je vršila v Narodnem gledališču delavska predstava opera »Travijata«. Čeprav so bile namenoma znižane cene, je bil obisk onih, katerim je bila predstava namenjena, zelo skromna. Predstavi sta prisostvovala veliki župan dr. Ploj in župan Grčar.

PO DRUGIH KRAJIH NAŠE DRŽAVE IN V INOZEMSTVU.

— Zagreb, 2. maja. (Izv.) Proslava 1. majnika je potekala mirno in brez večjih incidentov. Komunistična prireditev je bila zelo klaverna. Udeležba je bila minimalna. Priredili so nekaj sprevoz po ulicah, vzklikajoč: »Živel Ljenu!« ter zahtevali, da se takoj morajo zapreti ta dan odprte trgovine. Bilo je več aretacij. Zanimiva je okolnost, da se je včerajšnje komunistične majniške proslave udeležilo celo pičlo število tramvajskih uslužbencev, ki so bili popreje po večini organizirani pri komunistih.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Včerajšnji prvi maj je beogradsko delavstvo praznovalo na miren način. Nikjer ni bilo nikakega incidenta. Komunisti so dopoldne priredili v Topčiderju majniško zborovanje, ki pa je bilo zelo maloštevilno obiskano. Danes jutraj ni v Beogradu izšel noben tužniji list.

— Trst, 2. maja. (Izv.) Prvi maj je bil v Italiji popolnoma miren. Nikjer ni prišlo do nikakih incidentov in so vsa podjetja po večini normalno obratovala. V Milanu je 15% delavstva praznovalo prvi maj kot socijalističen praznik. Drugi delavci so delali po delovnem redu.

— Atene, 1. maja. (Izv.) Komunisti so hoteli praznovati 1. maj na mestu, ki je bilo prepovedano od strani vlade. Zborovanje je imelo političen značaj. Nastopila je požarna bramba, ki je pozdravila delavske vrste s hladno vodo, kar pa ni pomagalo, kajti pri spopadih med množico in vojaštvom je bil 1 vojak težko ranjen.

— Atene, 1. maja. (Havas) Politična demonstracija komunistične stranke ni uspela. Bilo je več oseb aretranih.

— Berlin, 2. maja. (Wolff) Praznovanje prvega maja je bilo mirno. Navzlic velikim agitacijam je bila udeležba pri komunistični proslavi zelo maloštevilna. Policija je razpršila okoli tisoč oseb broječo množico demonstrantov, ki so se zopet na drugem kraju zbrali. Pri spopadih je bil eden težko in eden lahko ranjen. Na deželi ni bilo nikakih nemirov.

— Pariz, 1. maja. (Izv.) Prvi maj so proslavili v Parizu in na deželi popolnoma mirno.

— Berlin, 1. maja. (Izv.) Po poročilih iz Porurja je prišlo v Geisenkirchenu do spopadov med komunisti in okupacijskimi varnostnimi organi. Komunisti organizirajo poudarjeno sabotažo javnega prometa in sabotažo dela. Pri spopadih je bila ena oseba mrtva, 3 pa težko ranjena.

Podpirajte obupane slepe in darujte »Podpornemu društvu slepih«, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Petek 2. maja: »Dome«. Red F.
Sobota 3. maja: »Hamlet«. Red B.
Nedelja 4. maja: »Kamela skozi uho Sivan-ke«. Izven.
Ponedeljek 5. maja: »Ana Karenina«. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Petek 2. maja: »Manon Lescaut«. Red A.
Sobota 3. maja: »Možiček« in plesni večer.
Mladinska predstava ob 4. popoldne. Izv.
Nedelja 4. maja: »Carjeva nevesta«. Izven.
Ponedeljek 5. maja: Zaprti.

— Šentjakovski gled. oder v Ljubljani. V četrtek, dne 8. maja 1924: »Lokalna železnica«.

— Šentjakovski gled. oder v Ljubljani. Premijera komedije »Lokalna železnica« se bo vršila v četrtek, dne 8. maja in ne kakor je bilo pomotoma objavljeno v soboto dne 3. maja.

— Mladinska predstava. Starše opozarjamo na mladinsko predstavo, ki se vrši v soboto, dne 3. majnika popoldne ob 4. v opernem gledališču. Ta dan izvaja baletni zbor ljubko Ipačevsko baletno pantomino »Možiček«. Poleg tega se izvajajo tudi razni plesi kakor so bili isti izvajani na plesnem večeru. Predstava se vrši pri znižanih cenah in je za mladino primerna. Pompijamo le, da je to zadnja popoldanska predstava v tej sezoni.

Glasheni vestnik.

— Opera. G. Tomič (Lanski) v Oneginu. Moja sodba o g. Tomiču se pač po Oneginu ni mogla bistveno izpremeniti. G. Tomič je sicer simpatična osebnost, je mlad, priazen in publiki ugaia. Vendar kot pevec za velike, dramatične partije ne more priti v poštev. Lirika njegovega precej ozkega tenorja zastavlja za vloge družabnega značaja, a ne za pretresljive, tragične, še celo pa ne junaške partije. In takega tenorja nam je ravno sedaj najbolj treba. Občinstvo pa mu je spoštili rok prirajalo ovacije celo pri odprti sceni, po pravici, saj begve kako izvrstnih Leskih itak nismo navajeni. Predstava Oneginne preko mej srednje mere ni segla. Pred vsem je bila dobro razpoložena gd. Zikova, ne menj G. Zathej in tudi g. dr. Rigo je prišel z svojim nekoliko šablonskim igranjem in petjem na svoj račun. Kakor čujem, se nam obeta kot gost in reflektant na vakantno tenorsko mesto še en tenorist. Upajmo, da se nam za odhajajočo moč posreči pridobiti pevca enake, če ne še boljše kvalitete. — Ž.

— Opera »Carska nevesta«. Doživeli smo letos že drugega Rimskega-Korsakova. Za Mozartom in Salierijem pomeni »Carska nevesta« vsaj zunanje velikanski dvig. Ta elementarna, po velikem duhu oplenjena ruska glasha, bujno cvetoča, po široki stopi in nepreglednih godovnih dišča, v stoletjih napojena z bolelostjo in grenko, divjo radostjo nam je sorodna in uho jo željno vsrkava. Duša se ti kople v nji, kakor v živi vodi. Brez nepotrebnih neresničnih fraz, je polna srca, jasna, lapidarna, umiljiva, na videz tako rafinirana in vendar preprosta. Orkester zveni kot zamore zveneti le, ako je izšel izpod rok Slovanov-umetnika. Resnična je beseda zavidnih Nemcev, ki pravijo, da je bujnost in nedosežna barvitost instrumentacije lastna v prvi vrsti Slovanom. Rimski Korsakov je to v vseh svojih številnih velikih delih temeljito dokazal. Tako tudi v »Carski nevesti«. — Včerašnja predstava »Carske neveste« šteje med najlepše glasbene operne dogodke letošnje sezone. Ker si obširneje poročilo pridržujem za reprizo, podajam danes samo nekoliko opazk. Zaigra: močna, silna, a bi vplivala še krepkejši, če bi bil zbor godal številnejši. Izgube se v begotnih pasajah. G. Matačić jo je temperamentno, bravurno odtkratiral. Gosp. Popov (Grjaznoj) odlično, glasovno za naše male razmere dokaj brezobziren pevec, močan v igri in dosleden do konca zadnjega dejanja. Njegov Grjaznoj je umetniška kreacija. Bom melji (g. Banovec) svoje vloge ne razume. Ta varljiv, kretenski pohotni, zavratni Nemec zahteva tehtnega igralca in tudi pevca, ki razume vsestransko ubranost svoje partije. Kriva sta tako malo resničnega Bome-lja koncem drugega dejanja oba: režiser in pevec. Lykov (g. Burja) bi glasovno, ko bo širši in močnejši, zadoščal nelahki stav-ljeni nalogi: igralski je hladan in ne odtehta ljubezni svoje neveste Marje. Ob koncu tretjega dejanja, ki bi ga režiser lahko ustvaril dokaj efektnejše, mora Lykov pokazati ves svoj obup, ves brezumni strah ob izgubi Marje. Narejenost, neresnica nje izlgine. G. Betetto je na višku v četrtem dejanju v prekrasni tožni ariji, glashenem biseru prvega reda. Glasovno in igralsko neucijeno premišljen. Lepa in umetniška kreacija Sobakina. G. Pugelj (Skratov) je glasovno grob. Čemu to? Sicer je dostojanstven in ve, kaj se njegovi partiji prilaga. Gdč. Rozumova je odlična pevka. Izguba, ki nas je doletela, je z njo čez in čez popravljena. Nadejam se, da smo z njo pridobili redko umetniško moč. Ustvarila je skoroda nedosežno Marjo. Drugo in četrto dejanje je za Marjo pevsko in igralsko silno težko a gdč. Rozumova jima je bila v polni mri kos. Samo eno je, kar nas boli: ne razumemo je. Ona ni Rozumova, ampak Nerozumova! Ako hoče pa tudi to hibo odpraviti in nositi jo bomo na rokah. Ljubša vloga ni nič manj težavna, pevski in igralski, kot Marfina. G. Rewiczeva jo je pogumno izvedla. Več še spregovorim o nji pozneje. Celo gdč. Kattnerjeva (Saburova) se je povzpela do resnično lepih tonov. Zlasti v tretjem dejanju je dosegla našo pohvalo. Križati pa se mora s pravoslavno križem. Gdč. Saksova (Dunja) in gdč. Ro-pasova (Petrova) sta bili v objem na svo-

jem mestu. Ansambli so bili skrbno naštrani in igralo prirejani. Prekrasni so bili, kvarteti (II. del.) seksteti itd. Zbor je nekoliko plaval, a ni mu v očigled težav pri stvarni zameritvi. Prepričan sem, da se pri repitri razmahne in odliči. Balet okoren, a bi bil sicer prav le. Oprema operne slije. Na vsaki igri luči nezadostna. Več pozornosti! Orkester s Matičem nad vsako grajo res izvrsten, ognjen kadar treba akromen, kadar treba kot grom. Predstava tedaj malodane prvovrstna. Bo pa po dveh, treh ponovitvah vztraja. Navdušenja dovolj. Puhlika je bila, kakor malokdaj zadovoljna. »Čarška nevesta« je prodira na celi črti. —

— 40 letnica »Slavca«. Začetek slavnostnega koncerta v soboto v Unionski dvorani je točno ob osmi uri zvečer. Prosimo to blagohotno vpoštevati, da se spored nemoteno vrši. Vstopnice v Matični knjižarni in zvečer pri blaginji.

— »Slavčeva« razstava, se odprla v nedeljo 4. tm. po slavnostnem zborovanju v Nar. domu. Začetek zborovanja ob 10. dopoldna. Razstava bo odprta v nedeljo 4. tm. od otvoritve do 17. ure, ob delavnih vsak dan od 13. do 16. ure ter v nedeljo 11. tm. od 9. do 12.45 in od 14.—17.

— Vzpored koncerta »Državnega ženskega učiteljskega« v Mariboru v Götzovi dvorani dne 3. maja 1924. 1.) A. Dvorak: »Vezile«, dvoglasen ženski zbor s klavirjem. 2.) K. Bendel: »Gozd miruje«, dvoglasen ženski zbor. 3.) A. Dvorak: »Prstan srečnih dni«, dvoglasen ženski zbor. 4.) E. Ropasova: »Tam na vrtni gredici«, četverglasen ženski zbor. 5.) E. Adamič: »Ne maram za te«, četverglasen ženski zbor. 6.) O. Dev: »Kaj pravilo«, belokranjska narodna, četverglasen ženski zbor. 7.) E. Adamič: »Sem si vzela«, medijunska narodna, četverglasen ženski zbor. 8.) J. Pavčič: »Zabele, kantata za četverglasen ženski zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija. Odmor. 9.) Liszt-Verdi: Koncertna parafraza iz opere »Rigoletto«, igra na klavirju gospodična Marija Finžgarjeva, profesorica na Glasbeni Matici v Mariboru. 10.) Meyerbeer: Arijia iz opere »Perrok«, poje gospodična Zora Ropasova, operna pevka v Ljubljani. 11.) Jos. Pavčič: »Zenica«, poje gospodična Zora Ropasova. 12.) A. Dvorak: »Na begu«, dvoglasen ženski zbor s klavirjem. 13.) O. Dev: »Zar je morala dočeti«, srbska narodna, četverglasen ženski zbor. 14.) E. Ropasova: »Ptičice, vprašam vas...«, četverglasen ženski zbor. 15.) O. Dev: »Zajček teče«, šestoglasen ženski zbor. 16.) E. Ropasova: »Kdo je ta?«, četverglasen ženski zbor s harmonijem. 17.) E. Grieg: »Pred samostanskimi vrati«, četverglasen ženski zbor, sopran in alt-solo, orkester. Sopran-solo poje gospodična Mar. Radovala, profesorica Glasbene Maticice v Mariboru, alt-solo poje gospodična Zora Ropasova, operna pevka v Ljubljani. Pevske zborove spremljata gospodični Finžgar in Zacherl.

Pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani.

III.

Važnejši dogodki iz življenja in delovanja »Slavčevega«.

Vsestransko je začel »Slavec« razvijati svoje delovanje. Osnovni bil je pevsko šolo. Prvi pevovodja je bil Ivan Justin, kateri pa žal ni dolgo ostal društvu. Že meseca marca 1885 leta se je preselil v Celovec, kjer je umrl dne 4. febr. 1886 leta. »Slavec« ga je dal ob svojih in nekaterih pokojniških prijateljev troških pripeljati v Ljubljano in ga je častno pokopal dne 7. febr. na pokopališču sv. Krištofa.

Društveni pevovodje so bili: Ivan Justin, Srčko Stegnar, Ohm viter Janusovsky (dvakrat), Ivan Pljaneček, Vekoslav Sachs, Pavel Gorup, Bajde in Hilarij Beniček, P. Lajovic, L. Pahor, Anton Ravnik (2-krat), Svetelj in sedanj prof. Jos. Brnobič.

Prvi društveni lokal je bil v Virantovi hiši v Zvezdarskih ulicah v prostorih »Glasbene Maticice«.

Leta 1896 se je »Slavec« preselil v »Narodni dom«, kjer ima krasne prostore še danes.

Tekom štiridesetih let ukristale so se

nekateri navade, ki so postale društvena tradicija, pred vsem znana »Slavčeva« makarada. Zgodovina slov. opere v Ljubljani se tesno spojene s zgodovino »Slavčeve«. Ko se je ustvarjala naša slovenska opera za novo deželno gledališče, je uvidelo »Dramatično društvo«, da se dober operni zbor more sestaviti le iz izvežbanih Slavcev. Z dobro vestjo se je storil ta korak in to tem lažje, ker je »Slavec« že poprej v nekaterih komadnih nastopih. Leta 1891 pristopil je oddelek »Slavca« k dramatičnemu društvu kot stalen operni zbor, in kake uspehe dosega tu »Slavec« s svojim sodelovanjem pri vseh opernih predstavah, to so videli vsi obiskovalci slovenskega gledališča, tako da nam tega ni treba še posebej poudarjati. To delovanje »Slavčeve« je prevažno in eminentno kulturno.

Po vsej širni Sloveniji, kjer se vrši kakšna velika slavnost, vidiš »Slavca« z zastavo. Pridružil se je velikim koncertom, ki jih je dajalo »Slovensko pevsko društvo« v Ptuj, kumoval je ob ustanovitvi celjskega Sokola. Pohitel je tudi v zlato Prago.

Odlični rodoljubi uvaževali so to delovanje. Simon Gregorčič je posvetil društvu svojo krasno pesem »Naša zastava«, katero je uglasbil Anton Foerster. Prevzvišeni vladika Josip Juraj Strossmayer je izrazil društvu pismeno svoje simpatije. Želel mu napredka in blagoslovil mu delo. Slovenski skladatelj: Foerster Anton, dr. Inavec Benjamin, Medved Anton, Stigmar Srečko, Vilhar F. S., Viktor Parma so iz posebnih naklonjenosti posvetili društvu svoje krasne skladbe.

Nevenljivih zaslug si je pridobil za društvo že umrl Ivan Meden. G. Ivan Meden je slovel kot izborni tenorist. Mnogo let je sodeloval na Slavčevih koncertih in veseljah kot solist.

Bil je častni član »Slavca«.

Leta 1895 je umrl v Litiji prvi predsednik društva Anton Jeločnik, a leta 1904 v Gorici kumica zastave baronica Winklerjeva.

Na tem mestu se nam je posebno spominjati narodnih dam ljubljanskih, ki so pri vsaki važni priliki »Slavcu« radevolje sodelovale. Na čelu jim praznujevala in poštvovala rodoljubnija gospa Franja dr. Tavčarjeva.

Marljivi pevec »Slavca« je bil narodni mučenik Rudolf Lunder, žrtev septemberskih dogodkov leta 1908.

IV.

Predsedniki »Slavca«.

Krepka podpora je bil društvu prvi predsednik Anton Jeločnik skozi dve leti (1884—1886) in prvi podpredsednik J. Petrič, kakor tudi neutrudni tajnik Janko Pajk in prvi pevovodja Ivan Justin. Josip Vidmar je predsedoval društvu le kratko časa, namreč od 17. avgusta 1886 do konca tistega leta. Mnogo zaslug si je pridobil po vrsti tretji predsednik Franc Sakser, ki je kot tak deloval od 16. januarja 1887 do konca 1888. Franc Sakser, čigar rod je iz Švice doma, izselil se je pozneje v Newyork v Ameriko in je sedaj ugledni bankir. Za njim je prišel Ignacij Valentinčič, ki je društvo spetno vodil od leta 1889 do konca leta 1891. Leta 1892 je nastopil predsedništvo Ivan Dražil in je po vrsti peti društveni predsednik. Uslojeni mu je torej bila najdaljša doba trudoporne delovanja, kajti on služi društvu kot predsednik že 32 let.

Ko je bil Ivan Dražil leta 1892 izvoljen za predsednika, ni bil novinec v društvu. Udeležil se je že prvega shoda pri »Lozariju« kot 19-letni m'adenič leta 1884, torej je bil tega leta društvenik že 25 let. L. 1886. je stopil v odbor.

Da se predsednik Dražil ni utrudil in da toliko let žilavo vztraja pri društvu, to je dokaz njegove železne volje, s katero je dosegel postavljene smotir. In to ni lahka naloga. Z jekleno voljo je stopal dalje po začrtani poti in ker je bil takten, ljubezniv, delaven, nesebičen, poštvovalen delavec, je šla za njim pevska četa kot za svojim očetom. V nobenem društvu ne izteka se vse gladko in mirno. V prostoru, posvečene plemeniti pesmi, zaletaval se je tudi vihar, ki je prinašal preprič in sovraštvo med brate, toda previdni in blagi čvar sloge je zopet z mirno besedo utišal vihar in razpršil temne oblake. Danes nam je priznati, da vlada v »Slavcu« disciplina, ki je vsega priznanja

ki znači ta nenavadni obrat. »Was tradieren Sie?« ... Mislim sem v prvem trenutku na italijansko besedo »tradimenti«, izdajstvo. Vprašuje me menda: »Zakaj si me izdal? Čemu nas izdajaš?« Nimam odgovora. Vsi upirajo resno oči vame.

Ako bi ne bil star vojak in cesar mladič napram meni, bi bili opazili veliko mojo zadrego. Toda moji živci so dobri in vem, da nisem niti prebledel niti zardel.

Cesar si je domislil, da mi je morebiti tuja beseda neznan in da nisem razumel vprašanja. Nasmehnil se je in ponovil vprašanje:

»Kaj tradirate?« ter dostavil: »Hotel sem slišati, kaj prдавate v svojem zavodu?«

Cesar se ozira po gospodi in vsi se smehljajo.

Odleglo mi je.

»Pedagogiko, slovenski in nemški jezik.«

»Slovenski in nemški?« Poudaril je prvo besedo, kakor bi se bil začudil, da nisem imenoval na prvem mestu nemščine. »Ali ste Slovenec?«

»Da, Veličanstvo.«

»Kako se godi vaši družini doma?«

»Žena ima skrbil, mnogo je živahnih otrok toda poročila o njihovem stanju so dobra.«

Slede vprašanja glede moje službe pri bosenskem bataljonu, glede vojnih poslov bataljona na frontah pri Tolmi-

vredna. Le s tako disciplino dajejo se do seči uspehi. »Slavec« jih je dosegel, a da jih je dosegel v veliki meri, to je zasloga predsednika Dražila.

Pevski zbor »Slavca« je hvalečen svojemu predsedniku, za to mu je priredil častne večere ob raznih njegovih jubilejih! Vse te prireditve so pričale kako v časih imajo člana »Slavca« svojega voditelja. Zato ga je društvo leta 1922. tudi izvolilo za častnega člana.

Sokolstvo.

— Zgradba Doma Sokola I na Taboru je napredovala do prvega nadstropja. V prihodnjih dneh se prične s polaganjem betonskega zidu v prvem nadstropju. Ostrešje je že dovršeno in čaka, da bo dokončano zidovje do strehe, da se potem takoj postavi. Te dni začne Sokol I s širšimi sestanki v svrhu priprave proslave o binkošti. Sokolski delavci so vabljani, da posvetijo vse moči pomoči Sokolu I za veliko binkoštno prireditev, ki na uspe v vsakem oziru kar nabolje.

— Sokol Štepanja vas priredi v nedeljo 4. maja za vse članstvo in naraščaj obvezen peš-izlet čez Golovec na Orle-Podmolnik-Sostro-Bizovik-Štepanja vas. Članstvo v kroju, Zbirališče pred društveno sobo. Odhod točno ob 13. uri. Povratek do 20. Sokolstvu naklonjeno občinstvo se vabi k udeležbi. Zdravo! Odbor.

Turistika in sport.

PRVENSTVENA TEKMA ILIRIJA : JADRAN 3 : 3 (1 : 1). Interesantna borba. — Žilav odpor Jadrana.

Včeraj je Jadran morda tekom vsega svojega obstoja odigral najboljšo igro, kar smo jih videli od njega. Rezultat tekme sicer ne odgovarja njenemu poteku, ker je imela Ilirija dve tretjini igre v svoji roki, vendar je Jadran predvedel v drugem polčasu tako sijajno defenzivno igro, da je ni mogli zmagati najhujši naval ilirijanskega napadalnega kvinteta. In zato zasluži Jadrana obramba s kriko vrsto vred vso pohvalo. Omenimo naj predvsem srednjega krila Brčarja, ki je rešil nebroj kritičnih situacij, dalje branilca Pečnika in krilca Pokorna. V napadnih vrsti je bila dobra leva stran, osobito je ugajal Martinak. Novi vratar Jadrana Vidmar je pokazal lepe zmognosti in je upati, da je z njim Jadran pridobil spretnega goalmana. Prvi goal pa gre na njegov račun.

Pri Iliriji je ugajala včeraj napadalna vrsta, ki je nastopila v nekoliko spremenjeni postavi ter z dvema rezervama. Napad je predvedel prav lepo kombinacijo, samo pred goalom Jadrana niso prišli igralci do strela. Slabša je bila toplot kričarja vrsta še slabša pa obramba, ki je delala radilne pokreške, iz česar tudi rezultirajo vse tri diktirane enajstmetrovke. Vrtar Miklavčič je bil dober. Potek igre je bil zelo napet in je bila tekma prava borba za točko. V prvem polčasu je dominirala Ilirija, ki je dosegla po lepi kombinaciji Grlic - Oman - Učak prvi goal. Par minut kasneje je sodnik diktiral proti Iliriji enajstmetrovka, s katero je Martinak izenačil. Polčas je potekel v razmerju 1 : 1.

Vodstvo igre v drugem polčasu si je kmalu zopet priborila Ilirija. Učak je streljal na goal, od prečke odbito žogo je poslal Oman neubranljivo v mrežo. Par minut kasneje je sodnik diktiral in sicer potrdil polnoma neupravičeno drugo enajstmetrovko, s katero je Martinak zopet izenačil. Slični slučaj se je ponovil v tretje, ko je Oman preigral dva igralca ter z razantnim strelom ponovno dosegel vodstvo za Ilirijo, Martinak pa je zabil tretjo enajstmetrovko. Vsi napori obeh klubov, spremeni rezultat, so ostali brezuspešni. O sodniku g. Hanuša nimamo najboljšega mnenja. Skušal je biti strogo objektivni, kar se je le deoma posrečilo. Od treh diktiranih enajstmetrovk je bila druga povsem neupravičena. Napravil je tudi nekaj napačnih odločb, tako je n. pr.

nu, na Siefu, Pasubiju in v Suganski dolini; nato vprašanja glede mojih odlikovanj, kje in zakaj sem jih prejel.

Moj odgovor je bil splošen:

»Veličanstvo, vselej sem vršil svojo dolžnost.«

Gospodje v ozadju so zadovoljni z odgovorom. Pošepetavali in si kimalo z glavami, komandant divizije mi je namizikal. Cesar me je petič potrepava po rami in sulta se zopet smehlja.

»Koliko let imate?«

»37.«

»Drago mi je, da sem vas spoznal. Vaš bataljon se odlično drži, oficirji in moštvo. — Slišal sem večkrat o vas in bilo mi je žal, da so vrgli senco na vas. (Und es hat mir leid getan, als auf sie ein Schatten geworfen wurde.)«

»Hvala, Veličanstvo.«

Cesar se obrača k adjutant-zapisnikarju in mu šepetaje nekaj. Cesar ne umevam, razen zadnjih glasnejših besed ... »heute auszuführen«. Odredba je, s kjo je cesar sam najbolj zadovoljen, kar priča njegov pogled. Vsi se smehljajo. Iznova mi podaja roko in pričinja raport z mojim sosedom. Dovršivši kratk raport s sosedom, mi naročuje dodatno, kar je preje pozabil:

»Pozdravite mi bosenski bataljon!«

Suita se pomika polagoma dalje. Gospodi, ki je nekoliko dalje od cesarja, je raport očividno predložil. Ponujalo si cigarete, obračajo se in se zabavajo polglasno na desno in levo med seboj.

diktiral prosti strel proti Jadranu, dočim bi ga moral proti Iliriji. V bodoče se naj pri enajstmetrovkah nekoliko omeji! — Vsekar pa je včerajšnji dan za SK Jadran najčastnejši in mu k njegovemu častnemu uspehu čestitamo.

Predigra Ilirija rezerva : Jadran rezerva 5 : 1 (2 : 0).

DUNAJSKI »SLOVAN« V GRADCU.

— Gradec, 2. maja. Rezultat včerajšnje nogometne tekme dunajski Slovan: graški Sturm 3:2 (0:1).

— Slovenskega planskega društva občni zbor se vrši v četrtek dne 8. maja zvečer ob 8. uri v dvorani Mesnega doma, Krvkov trg. — Na dnevnem redu so voivne načelnika in odbora, eventualno zaključek proračuna za leto 1924 ter slučajnosti.

— Turistovski klub »Skala« pozivlja svoje člane, da se v nedeljo polnoštevno udeležijo skupnega izleta skozi divjeromantično sotesko Pekel na Cerknico. Odhod z vlakom ob 5.40 do Borovnice.

— Ljubljanski akademski sportni klub (L. A. S. K.) obhaja jutri 3. tm. ob 21. v »Kazini« proslavo štiriletnice obstoja kluba. Vabljani vsi zastopniki ljubljanskih sportnih klubov, kakor tudi oni, ki so bili pomotoma izpuščeni za pismeno vabiljenje. Centralni upravni odbor.

— SK Slovan (Dunaj) : Ilirija. Ilirija nastopi v soboto in nedeljo 3. in 4. tm. proti enemu čelnih nogom. gostev I. razreda na Dunaju SK Slovanu. Slovan je prvi reprezentant češkega sporta na Dunaju. V Ljubljani nastopi s kompletno prvo garnituro, ki mu je izvozevala nebroj zmag v prvenstveni konkurenci Dunaja kakor tudi v inozemstvu. Znano je, da se je nahajal celo dalj časa na čelu prvenstvene tabele pred Rapidom, Amateuri, Vienno in Sportklubom. Lani je nastopil tudi v Zagrebu ter dvakrat premagal takrat v izvrstni formi se nahajajoči Gradski SK. V Slovanovem moštju je cela vrsta v sportnem svetu znamenitih imen: Desno krilo Eki je nastopil 11 krat v raznih reprezentativnih tekmah Avstrije in Dunaja, centerhalf Baar 8 krat za Avstrijo in Prago, po večkrat tudi d. in I. zveza Hanel in Bulla, katerih slednji je še pred tedni nastopal v praški Sparti. Poljar I. je fizično najmočnejši branilec na Dunaju. V tej sestavi predstavila Slovan najmočnejše moštvo, ki je zadnja leta posetilo Ljubljano. Ilirija bo imela napram temu moštju seveda težko stališče, vendar se more upravičeno upati, da bo tudi v tem slučaju dosegla časten izid. V igri z dunajsko Ostmak se je pokazala v polju enakovrednega protivnika ter je podlegla le vsled negotove in neodločne igre pred golom. V soboto se prične tekma ob 17.45, v nedeljo ob 15.30. Predprodaja vstopnic je prevzela td. J. Gorec, znižane karte za diake, vojake in redno članstvo se dobe samo v predprodaji.

— Avtomobilska dirka Targa in Coppa Florio. V Skitli se je vršila dne 27. aprila t. naznamentejša svetovna avtomobilna dirka Targa in Coppa-Florio. Proga za to dirko je določena po gorski cesti do 800 m višinske razlike in z nad 1500 ovinkov ter je znana na celim svetu kot najtežja preizkušnja za motorje in pa radi granitnega terena zlasti za pnevmatike. Zmagovalec pri tej dirki je bil Werner na avtomobilu Mercedes s gumijevimi plaščmi Continental-Cord. Rabil je pri Targa-Florio za daljavo 432 km 6:32:37 in pri Coppa Florio za daljavo 540 km 8:17:3. Rützel je rabil z avtomobilom Steyer, ki je imel tudi Conti-Cord pnevmatiki, 18 minut več. Leta 1923. je vozil zmagovalec v tej dirki Minota avtomobil tvornice Steyer opremljen s Continental-Cord pnevmatikami.

— Mednarodna organizacijska dela in njeno poslovanje. — Mednarodni urad dela Beograd 1923. Ta brošura, ki obsega 15 strani in je bila izdana od Mednarodnega urada dela v slovenskem jeziku, nam na kratak, a jasen in točen način razlaga postaneke delavske zakonodaje, nje načela in organizacije, in pride na to na mednarodni urad dela, čigar zakonodajo in obveščevalno delovanje natančneje opiše. Vsem onim, ki se zanimajo za mednarodne zadeve dela, bo ta brošura prav prišla.

— Mednarodne študentske utakmice v Pragu. Od 14. do 21. maja 1924. Priredijo se v Pragu mednarodne študentske utakmice na igralištu Visokoškolskog Sporta u Strakovoji Akademiji. Na programu jest single gospode za prvenstvo visokih škola in CSR, za prvenstvo univerze i tehnike u Pragu itd. Double gospode, single handicap, double handicap, single oper a handicap dama, mixte double. Uloži za sve igre iznos 50 kruna čeških. Učesnici imat če 50% popusta za II. i III. razred osebnih in brzih vlakov na čsl. drž. železnicama i popust za stanovanje. Vizum brezplačan. Detaljna obavestjenja daje Sportske Sekcija Ustrednjho Svazu čsl. Studentstva (Praha III, Akademickij Dum). Poželjeno bi bilo, da i naš visokoškolski sport bude reprezentovan na tim medjunarodni stud. utakmicama, pogotovo kad so uslovi tako ugodni.

Društvene vesti.

— Cvetlični dan »Akademskoga društva jugoslovenskih tehnikov« v Ljubljani. Akad. društvo jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani priredi v nedeljo dne 11. maja t. l. cvetlični dan v prid izpolnitve strokovne knjižnice. Ker je to edina knjižnica te vrste na univerzi v Ljubljani, ter jo mora omenjeno društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenjeno občinstvo, da pripomore k dobremu uspehu te akcije v kar največji meri. Istočasno prosimo vsa društva, da se ozirajo na naš cvetlični dan in ne prirejajo istodobno sličnih prireditev. — Odbor.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko šol v sodnem okraju krškem ima svoj občni zbor v četrtek dne 22. maja t. l. ob 10. dopoldne v razpravnih dvorani okrajnega sodišča v Krškem. Dnevni red: 1.) Poročilo o delovanju društva. 2.) Poročilo o delovanju kraljeve državne zaštite dece in mladine v Krškem. 3.) Volitev novega odbora in sicer 14 odbornikov, 2 namestnikov

in 2 preglednikov računov za dobo treh let. Odbor bode izvolil izmed sebe načelnika, zapisnikarja in blaginjaka, kakor tudi vsakemu izmed treh namestnikov. 4.) Volitev članov načelstva v odsek državne krajevine zaštite dece in mladine. 5.) Navseti in slučajnosti. 6.) Ako sklicani društveni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepen, se vrši drugi občni zbor pol ure pozneje, ki je sklepen ob vsakem številu navzočih društvenikov.

Izročitev češkoslovaških odlikovanj našim dobrovoljcem.

Danes dopoldne ob 11. se je vršila v vojašnici Kralja Petra na Poljanski cesti svečana izročitev odlikovanj, ki jih je podelil prezident Češkoslovaške republike dr. Masaryk osmerim našim dobrovoljcem, ki so se borili na solunski oziroma na sibirski fronti za osvoboditev slovenskih narodov. Na prostornem dvorišču je bil zbran 40. polk s svojimi častniki in z godbo dravske divizijske oblasti. Točno ob 11. se je pripeljal generalni konzul Češkoslovaške republike g. dr. Otakar Beneš v spremstvu komandanta Dravske divizijske oblasti g. generala Stojanovića. Vojništvo je prezentiralo. Nato je g. generalni konzul nastopil pred četo dobrovoljcev, ki so stali na sredi dvorišča, obdani ob številnega narodnega občinstva, ter imel nanje nastopen nagovor:

»Vlada češkoslovaške republike je sklenila odlikovati s češkoslovaškim vojnim križem vrsto dobrovoljcev, državljanov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so se udeležili svetovne vojne na zaveznikih bojiščih ter s svojo udeležbo izkazali izreden pogum in hrabrost. Češkoslovaški vojni križ je simbol ujedinjenja štirih osvobojenih dežel Češke, Moravske, Šlezije in Slovaške; je izraz ideala svobode našega naroda, za katerega je bila postavljena armada, je izraz vdanosti češkoslovaškega naroda svojim bojevnikom, ki so v težkih dobah boja dokazali osebo junaštvo, inteligenco in energijo, pravno silo, disciplino in hrepenenje k splošnemu idealu svobode.

Zasluge za to odlikovanje so si stekli sledeči jugoslovenski dobrovolci v Sloveniji:

rez. kapetan Ljudevit Vagaja, na solunski fronti,

rez. kapetan Stane Vidmar, na italijanski fronti,

rez. poručnik Janko Bukovec, na solunski fronti,

rez. poručnik Gošper Peklić, na sibirski fronti,

rez. poručnik Franjo Perić, na solunski fronti,

rez. narednik Blaž Logar, na solunski fronti,

rez. narednik Josip Gerča, na solunski fronti,

rez. narednik Ljudevit Pucelj, na solunski fronti,

rez. podnarednik Valentin Starmann, na solunski fronti.

Češkoslovaški narod, gospod prezident ter vlada češkoslovaške republike se Vam, dragi bratje, zahvaljuje za vse, kar ste storili na bojnem polju za našo in Vašo svobodo. Vaših imen se bo vedno, dokler bo živel češkoslovaški narod, hvaležno spominjal.

Dovolite mi, da Vam sedaj kot viden znak vdanosti češkoslovaškega naroda oddam vojni križ. S tem sem izvršil ukaz, ki mi ga je izdala vlada češkoslovaške republike ter se z ginjnostjo in odkritosrčno vdanostjo spominjam onih Vaših in naših bratov dobrovoljcev, ki so položili svoje življenje na oltar domovine in ki niso doživeli uredničenja idealov, za katere so se borili. Toda oni niso mrtvi za nas, temveč živé med nami v vdanji, iz srca neizbrisljivih spominih. Kri, ki so jo prelili, je blagoslovila zvezo obeh naših bratskih narodov na veke. Njihov in Vaš primer naj bo nam in našim potomcem zvezdovoditeljica ter nas naj ukrepi v prepričanju, da ostanemo, kakor smo bili bratje in trpljenju, tudi bratje v svobodnih državah. Samo s stvarnim sodelovanjem ter vzajemnim zaupanjem in ljubeznijo si bodo Slovani, med njimi Čehoslovaki in Jugoslovenci, priborili mesto, ki nam po številu in sposobnosti pripada. S skupno prelito krvjo je zveza med Jugoslovenci in Čehoslovaki postala nezdružljiva in češkoslovaški narod želi tudi vnaprej verno stati Vam Jugoslovenom ob boku ter bratsko prenašati z Vami dobro in zlo. — Sem prepričan, da bo hrabri narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, prepojen z istim duhom, tudi v bodoče verno stal ob strani češkoslovaškega naroda.

To lepo češkoslovaško - jugoslovensko slavnost proslavljamo sredi junaske jugoslovenske armade. Gotovo govorim iz srca Vas vseh, ako Vas prosim, da na čast najvišjega komandanta junaske jugoslovenske armade skupno zaključimo: Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I.: živio, živio, živio!

Pozivu g. generalnega konzula se je odzvalo vse vojaštvo in mnogobrojna množica, ki je prisostvovala svečanosti. Godba je zasvirala državno himno, na kar je g. dr. Beneš izročil odlikovanja, čestitajoč osebo vsakemu odlikovanca. Ko so izzveneli svečani akordi himne »Bože pravde«, je stopil pred dobro-

V borbi proti Avstriji.

(iz dr. Lj. Pivkove knjige »Valkanska tla«) (Konec.)

Vprašanja so tipična, vedno ista: v katerem položaju je bataljon, kako se mu godi, ali so ljudje zadovoljni itd. Vsak hvali, da se bataljonu izborna godi, in cesar izraža svoje zadovoljstvo, da je tako.

»Pozdravite mi svoj bataljon!«

Tretji oficir je v nervoznosti pozabil, kaj je hotel povedati. Cesar mu pomaga smehljaje iz zadrege. Hötendorf zadaj se mračil, generalmajor Vidale tudi. Čitam mu misli z obraza: »Dva stavka, ki ju imaš ziniti pred cesarjem, bi si oficir že lahko zapomnil, da ne osramotiš mene, divizijonerja.«

Vrsta je na men. Javljam ime in bataljon.

Cesar se je ozrl na adjutanta.

»Jawohl, Majestät.« pravi adjutant. Hötendorfove oči mi pravijo, da on tudi nekaj ve.

»Odkod ste?« vprašuje cesar.

volje general Stojanovič ter imel na vojaške in dobrovoljske krane nagovor, ki je napravil globok vtis na vse navzoče. Svoj govor je začel z vsklikom »Junaki in dobrovoljci!«. Predstavil je dobrovoljce zbranemu polku kot vzor hrabrih in požrtvovalnih boriteljev za osvoboditev slovenskih narodov, predvsem pa za osvoboditev lastnega trojinskega naroda. Orisal je njihovo delovanje, njihove zasluge za domovino in jih stavil za svetel posnemanja vreden vzgled vojakom. Poudarjal je nerazrušno bratstvo in zvezo med češkoslovanskimi in jugoslovanskimi narodom ter njihovo državano. Svoj temperamentalni govor je zaključil s pozivom, naj vsi z navdušenjem zakličejo predstavljeno bratstvo Češkoslovaške republike dr. Masaryku trikratni »Živio!«. Zaoril je trikratni navdušen klic: »Predsednik dr. Masaryk naj živi!«. Odziva je zaigrala češkoslovaško državno himno. Nato je general odredil defiliranje celokupnega polka pred odlikovanimi dobrovoljci. Z godbo na čelu je korakalo vojaštvo mimo dobrovoljcev, da tako izkaže čast borcem, ki so se odlikovali s svojim ju-

naštvom v borbi za domovino. Defilirajočemu vojaštvu se je pridružila četa Sokola pod vodstvom staroste Jugoslovenskega Sokolskega Saveza Engelberta Gangla in četa Orjuna. Z defiliranjem je bila slavnost končana. Svečanosti so se med dr. udeležili: celokupni častniški zbor s generalom Živkovičem na čelu ter zastopniki vseh civilnih oblasti. Med drugimi smo opazili velikega župana dr. Teodorja Šporna, bivšega pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, bivšega velikega župana dr. Vilka Baltiča, šefa oddelka za trgovino in industrijo dr. Rudolfa Marna, inšpektorja ministrstva narodnega zdravja dr. Katičiča, zastopnika mestne občine mag. ravatelja dr. Miljutin Zarnika, zastopnika Jugoslovensko-češkoslovaške Lige dr. Gustava Gregorina in Hanuša Krofita, zastopnika Češkosl. Obce v. n. d. Ružičko, zastopnice narodnega žensstva pod vodstvom gosp. dr. Žerjavove in dr. Baltičeve in zastopnike raznih narodnih organizacij in društev.

dr. Otakar Beneš, konzul franc. republike de Flache, komandant drav. divizijske oblasti gen. Stojanovič, veliki župan dr. Šporn, starosta JSS Gangl E. in bivši vel. župan dr. Vilko Baltič. Številna je bila udeležba »Orjuna«, ki ji gre glavna zasluga, da je prireditelj vsaj moralno dobro uspele. Večer je otvoril dobrovoljec, strokovni učitelj Josip Jeraš z odpuščenim nagovorom, v katerem je predložil navzočim kratko zgodovino dobrovoljskega pokreta in kooperacije naših dobrovoljcev s češkoslovanskimi, ki tvori v zgodovini obeh bratskih narodov najvažnejši moment. Naglašal je potrebo intimnih bratskih stikov med Jugoslovenci in Čehoslovaki, kajti če smo skupno preživeli kri za skupne cilje, si moramo ostati zvesti tudi po dosegu teh ciljev. Edino v popolni solidarnosti s češkoslovanskim narodom je garancija za lepšo bodočnost in splošni napredek Jugoslavije. Po tem, z aklamacijami sprejetem nagovoru je zaigrala godba dravske divizije našo in češkoslovaško himno, nakar je sledil zelo zanimiv spored. Člani opernega baleta so z uspehom izpolnili več baletnih točk. Zelo posrečen je bil nastop članov Narodnega gledališča, ki so v sarkastičnem dialogu predstavljali mentaliteto gotovih slovenskih krogov, živčih še vedno pod vplivom nedavne prošlosti. Komur se toži po Avstriji, je lahko čul v tem dialogu svoje skrivne želje. Tudi g. Danilo je bil s svojo satiro o lirskem pokretu na vrhuncu. G. Šubelj je žel s svojim simpatičnim tenorjem obilo pohvale. Sentiakovski pevski zbor je zapel več narodnih pesmi, ki so vzbudile splošno odobravanje. Sploh je bil spored bogat in le škoda, da so prve vrste pogrešale več poslušalcev. Po uradni delu se je razvila prav živahna, proti koncu celo preveč živahna zabava, ki je trajala med plesom do ranega jutra. Omeniti moramo, da je sodelovala poleg orjunašev tudi ženska sekcija »Orjuna«, ki je s svojo agilnostjo in požrtvovalnim, neumornim delom največ pripomogla k uspehu. Nastop »Orjuna« je vzbudil občudovanje celo med njenimi nasprotniki.

Kongres slovenskih geografov in etnografov v Pragi se odpravi na svečan način 4. junija. Pred otvoritvijo se vrši na čast delegatov iz drugih držav svečan banket. Protektorat je prevzel prezident Masaryk, ki hoče s tem dokumentirati važnost kongresa za ves slovenski svet. Za člane predsedstva so izvoljeni med drugimi čl. minister zunanjih del, vojni minister in minister prosvete. Za častnega predsednika je soglasno izvoljen dr. Jovan Cvijič, ki ga smatralo za najboljšega slovenskega geografa. Kongres bo trajal do 8. junija. V tem času priredijo češkoslovaški geografi prvo razstavo zemljepisov CSR. Pred kongresom obiščejo udeleženci Sumavo in Severo-vzhodno Češko. Vse priprave so že končane.

Slovenski javnost. Slovenski klub v Sarajevu, ki že nad 25 let goli družabnost in vez med bosanskimi Slovenci in svojimi rojaki v ožji domovini, se obrača do svojih rojakov z veliko prošnjo: Kakor je marsikomu v Sloveniji poznano, prireja Slovenski klub v Sarajevu zabave, predavanja, deklaracije itd., vzdržuje čitalnico s skoro vsem slovenskim časopisi in revijami. Pri prireditvah poemo naše lepe slovenske pesmi — a za vezbanje petja potrebujemo glasovir, oziroma zbog male družbene sobe piano. Hoteli smo ga kupiti sami — ali naše društveno denarno stanje je bilo vedno tako mizerno, da si tega nismo mogli privoščiti. Obračamo se tem potom do naših rojakov s prošnjo, če bi imeli kdo kakšen piano, ki bi ga nam hotel po nizki ceni odstopiti ali celo pokloniti. Sarajevski Slovenci bi bili temu dobrotniku iz srca hvaležni.

25 letnico svojega službovanja pri predstvedstvu deželnih viad, oziroma pokrajinske uprave za Slovenijo je praznoval včeraj g. Mihael Kosmač, poduradnik pri predstvedstvu pokrajinske uprave za Slovenijo. G. Kosmač je bil 1. maja 1899 do seden pod prejšnjo vlado takratnemu predstvedstvu deželne viade v Ljubljani ter je ostal na tem mestu do danes. Vodja pokrajinske uprave v likvidaciji dvornih svetnikov Kremenšek je včeraj ljubljano čestital k 25 letnici vzornega službovanja ter mu izrekel posebno priznanje in zahvalo z željo, da bi še nadalje s isto vneto posvetil svoje moči poverjeni službi. Tudi mi se pridružujemo tem čestitkam.

Odbor za Magalev spomenik v Guštanu prosi p. p. društva, korporacije in osebe, da do 10. maja javijo svoje udeležbe pri odkritju Magalejevega spomenika. Zadeva je zelo nujna in to radi polovične vožnje, posebnih vlakov, ohranjanja in spopolnitve slavnostnega programa.

Uvedba službe C za brzojav in telefon pri poštah Dolnja Lendava, Murska Sobota in Ptuj. Pri poštah Dolnja Lendava in Murska Sobota se je dne 6. aprila 1924, pri pošti Ptuj pa dne 17. aprila 1924 ukinila nočna služba (N) za telegraf in telefon in se istočasno uvedla celodnevna služba (C).

Novi imenik telefonskih naročnikov ogle državne. Telefonskim naročnikom in drugim interesentom naznanjamo, da je izšel »Imenik telefonskih naročnikov in telefonskih central v kraljevini SHS«. V tej knjigi, ki je prva te vrste kar obstoja naša država so natisnjena imena telefonskih naročnikov osem poštnehih direktij in oglasni števki in podjetij. Cena knjige je 2 dinarjev. Dobljva se pri telefonskem računskem oddelku poštne direktije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg, II nadstropje pri javnih govoril-

nicah glavne kolodvorske pošte v Ljubljani in pri poštah v Mariboru, Celju, Ptuj, Kranju, Bledu in v Rogški Slatini. V drugih krajih se ta imenik lahko naroči pri imenovanemu t. s. rač. oddelku direktije naravnosti ali pa s posredovanjem pošte tistega kraja.

Iz poštne službe. Razpisano je mesto poštnega odpravnika v Bizeljskem (III/3). Prošnjo je vložiti pri poštnem in brzojavnem ravateljstvu v Ljubljani v teku dveh tednov.

Idealni mariborski maturanti. Letošnji maturanti državne gimnazije v Mariboru se pripravljajo pod protektoratom g. ravatelja dr. Josipa Tominka, da se napotijo po maturi pod vodstvom g. profesorja na poučno potovanje po naši državi. To potovanje pa ne bo zgolj zabavna ekskurzija, ampak zamišljeno je tako, da bo velikega kulturnega pomena za vse kraje kamor bodo prišli, pred vsem pa bodo posvetili največjo pažnjo industriji, obrti in trgovini v Sloveniji in vsestranskemu zblizanju Jugoslovanov. Predavati hočejo namreč na svojem potovanju v brezplačnih, vsemu občinstvu dostopnih predavanjih o razmerah o Sloveniji, tako prosvetnih kakor obrtnih, industrijskih, trgovskih in sploh gospodarskih. Predavanja bodo po možnosti tudi ilustrirali s skopičnimi slikami, za katere se bodo kakor tudi za podatke o obratu, obrnili na večja podjetja v Sloveniji. Smatramo to zamisel mariborskih maturantov za zelo lepo in hvalevredno ter priporočamo našim pridobitnim krogom, da jim z vsestransko podporo gredo na roko. Njihovo potovanje bo pravzaprav nekaka propaganda za Slovenijo, za njeno industrijo, obrt in trgovino. Zato naj ti krogi uvažujejo pomen tega podjetja ter jim naklonijo tudi denarno podporo. Mariborski gimnazijci pa, ki daje naši domovini tako idealne in za napredek našega narodnega gospodarstva tako navdušene maturante, častitamo.

Pričetek šolskega leta na šolah v Sloveniji. Ministrstvo prosvete je glede pričetka šolskega leta na srednjih, meščanskih in ljudskih šolah ter učiteljskih oddelkih: Šolsko leto se prične na vseh šolah dne 1. septembra z vpisovanjem učencev; 2. sept. se vrši skupna služba božja, na to otvoritvena konferenca; dne 3. sept. se prične redni šolski pouk. Sprejemni izpiti za I. razred srednjih šol, I. letnik učiteljske in za I. razred meščanskih šol se vrše v poletnem roku 30. junija ali 1. julija, v jesenskem roku pa 30. ali 31. avgusta. Razredni (ponavljalni) dopolnilni in sprejemni izpiti v ostale razrede (razun v I.), se opravijo v času od 25. do 31. avgusta. Prvo polletje se zaključuje zadnjo soboto pred 25. januarjem ob 12.; redni pouk v II. semestru se nadaljuje naslednjo sredo ob 8. jutraj. Ti roki se uveljavijo že ob sklepu tekočega šolskega leta. Redni šolski pouk se konča 27. junija. Na Vidov dan, 28. junija pa se šol. leto zaključuje s cerkvono in šolsko slovesnostjo, na kar se učencem razdele letna izpričevala.

Celjske vesti. Prvi maj se je praznoval pri nas mirno. Socialisti so priredili dopolne obhod z zastavami po mestu in zborovanje pred Narodnim domom, na katerem je govoril Petelj iz Maribora. Udeležba je bila slaba. Na predvečer so imeli v veliki dvorani Nar. doma kulturno prireditev. »Klerikalni socialisti« pa so imeli svojo proslavo 1. maja na Babnem pri Jančju, kamor so skupno odkorakali ob 8. jutraj iz hotela »Bell vo«. Zelezničarska godba je jutraj priredila budnico po mestu. Razstava obrtnonadaljevalne šole v Celju, se je vsilila ob zaključku šolskega leta v meščanski šoli. Iz razstavljanih predmetov se je dalo sklepati, da ta šola vzorno deluje za povzdiglo izobrazbe obrtniškega narasčaja. Videti je bilo marljivo napredovanje naših vajencev pod večšo roko narodnega učiteljstva. Predavanje. Na ljudskem vseučilišču je v ponedeljek predaval višji sodni svetnik g. dr. V. Fierin »o testamentih«. Razpravljal je o oporokah v splošnem kakor tudi o kodifikaciji ter opozarjal na momente, ki lahko oporoko pred zakonom storijo deloma ali pa tudi popolnoma neveljavno. Predavanje je bilo zanimivo. Ogleševalno društvo v Celju je razposlalo na urade, zavode in večja podjetja pole za nabiranje članarine od njihovih nameščenecv za leto 1924. Malenkostno članarino letno 12 Din lahko vsakdo utpi in s tem podpre društvo pri njezga marljivem delovanju. Kolo jugoslov. sester v Celju priredi dne 10. maja družabni večer v mali dvorani Narodnega doma. Ustavljeno obratovanje. Kakor čujemo, je oblast končno vendar ustavila obratovanje gostinje »Zur Sonne«, pri kateri je mestni občinski svet že davno izrekel, da ni krajevne potrebe Prostori so porabljali za stanovanje.

Mariborske vesti. Izmenjava srbskih in slovenskih obrtnih vajencev. Gospod veliki župan dr. Ploj je od svojega poseta v Beogradu med drugim prinesel tudi željo merodajnih krogov, naj bi se poskusila akcija izmenjave srbskih in slovenskih obrtnih vajencev: naši v Srbijo, srbski k nam. V obojestranskem interesu zelo pametna ideja! Ampak za Maribor za enkrat neveljavna. Z njo se je resno pečalo že društvo slovenskih obrtnikov. Ob priški poklonitve razstavne oddoba g. velikega župana, ki je prevzel predsedstvo razstave, je g. Kenda kot tajnik omenjenega društva g. velikega župana opozoril na edino, toda najbolj odločujočo oviro — pomanjkanje stanovanj. Javnost nima nobenega pojma, kako strašno je prizadeto slovensko obrtništvo v Mariboru vaš stanovanjske bede. V največ slučajih je nemogoče vzdržavati vajence v mojstrovih hiši, ker sami nimajo niti za svoje otroke prostora. Vajenci se potikajo ali po zatohlih delavnicah ali pa stanujejo doma in so brez prave kontrole in vzgoje. To socialno nevedrljivo stanje ne moremo nuditi srbski mladini. Naši m. d. m. bi šlo v tem oziru gotovo bolje v srbskih mestih. — — — — — Omenost neprimernih prostodnem domu najbolj občuti Slavotekom zadnjih let lepo razvil.

Zato se je društvo odločilo kmau po prevratu za zgradbo lastnega Sokolskega doma. Imamo pa še lepo število drugih večjih narodnokulturnih društev, ki absolutno nimajo prostora v Narodnem domu. Tudi se bridko občuti pomanjkanje večje dvorane za narodno — kulturne inškeršne prireditve. V tem oziru so vse večje prireditve navezane na Götzovo dvorano. Lastništvo oziroma upravni svet Narodnega doma se je že ponovno bavilo z idejo temeljite preureditve tega poslopja. Pa so baje prišli do zaključka, da bi taka prezidava veljala razmeroma več kot praktično urejena nova stavba. Iz omenjenih razlogov se je od več strani sprožila misel za velikoptezno akcijo, ki bi omogočila večjo lično stavbo skupnega Društvenega doma v sredi z veliko dvorano, ki bi bila na razpolago tudi za druge večje prireditve. — Lesen most čez Dravo. Nekateri listi so znali poročati, da se je med Rušami in Selnico že zgradil velik, sicer res potreben most. Od merodajne strani smo poučeni, da bo še mnogo Drave potekle od Ruš proti Mariboru, predno se zgradi — lesen most. — Zrtvev stanovanjske bede. V sredo popoldne so po Koroški cesti peljali v mačem vozičku 22letno dinarico Marijo Robič, ki se je vsled slabosti, povzročene od skrajnega pomanjkanja, zgrudila na cesti in je izgledala že kot umirajoča. Rešni oddelek jo je odpeljal v javno bolnico.

Ptujske vesti. Vlom. Dne 27. tm. popolnoči so neznanj zlikovci s ponarejenimi ključki odprli izložbo trgovine z usnjatimi izdelki Skaza in dru. v Spodnji Dravski ulici, ter oropali in pokradli predmete v znesku nad 3500 Din. Tukajšnja policija je prav pridno na delu, da izsledi krivce. — Izlet Sokola. Dne 4. maja napravi prednjači zbor Sokolskega društva Ptuj pešizlet v Strinšče s telovadnim nastopom. Zbirališče ob 14. pri dravskem mostu. — Okraden podžupan. Prošli četrtek je bilo ukradeno tuk. podžupanu g. Segulj v kavarni »Korže« skoraj nova zimska suknja in kloboč. O tatui ni nobenega sledu.

Iz Rogaske Slatine nam poročajo: Tu je v noči 30. aprila umrl v 78. letu starosti g. Fran Pušnik, podpolkovnik v p. Pokojnik je bil obče priljubljen pri domačemu občinstvu kakor tudi pri sezuskih gostih. Njegova vedno vesela narava, ki je ni zatajila niti v svoji dolgotrajni boleznii, je bila združena tudi z dobrosrčnostjo, ki jo bodo jako pogrešali tukajšnji reveži, ker izgubijo s pokojnikom svojega velikega dobrotnika. Pokojnik je začel vojaško kariero kot prostak in je le zaradi svojih izrednih zmožnosti dosegel visoki častniški čin. Čeprav je služil ves čas v najrazličnejših garnizijah med drugimi narodi bivše Avstrije, je ostal vendar vedno zaveden Slovenec. V svoji poslednji volji se je spomnil tudi strošanske šolske mladine tukajšnjih šol in pa požarne brambe. Naj mu bo domača zemljica lahka!

Kako so mučili Principa? Te dni je bilvi poveljnik straže v terezijanski trdnjavi priobčil v »Prager Tagblatt« članek o Principovih mukah v ječi. Princip je bil žal v temnici, kjer je bil prej zaprt nek zločinec z zvezanimi rokami in nogami. Tla so bila kamentna in dan na dan so jih polivali z mrzlo vodo, da bi se bolelini in izčrpani jetnik čim prej izmučil in umrl. Ko je Princip slednjič podlegel nečloveškim mukam, so ga skrivaj pokopali blizu trdnjave, odkoder je bil po prevratu kot narodni mučenik svečano prepeljan v Jugoslavijo.

Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada sporoča proslilcem za razna mesta pri dohodarstvenem uradu, da se bodo reševalne prošnje le po službeni potrebi. Priloge prošnji so na razpolago pri navedenem ravnateljstvu. Gosposvetska cesta 17.

Toča. Z Vinice nam poročajo: Dne 30. aprila popoldne smo imeli na Vinici točo. Padala je par minut suha, dal časa pa med dežjem. Bog zna, kake škode ni napravila, koristila pa gotovo ni. Zgodal je pričela. — Na Hrastu blizu Vinice je udarila strela. Ogenj je uničil hišo in gospodarska poslopja blizu nje. Na pomoč sta prihiteli požarna bramba z Vinice in Dragutova in se je njima zahvalilo, da se ni požar razširil na druga poslopja.

Smrtina kosa. V Ljubljani je umrl po kratki bolezni Melhijor Pirc. Pogreb se vrši v soboto ob 15. iz deželne bolnice na pokopališču k Sv. Križu. — V Domžalah je umrl včeraj dolgoletni marljivji sotrudnik znane trvdke Bratje Kurzhalter Peter Veider, ki ga položo k večnemu počitku v soboto ob 9. dopoldne na tamkajšnjem pokopališču. — V Babinem vrtu pri Trsteniku je umrl včeraj umirovljeni davčni sluga Fran Celik v starosti 72 let. Služboval je dolgo let pri davčnem uradu v Kranju, kjer ga položo v soboto k zadnjemu počitku. — Bodi jim lahko zemlja!

Policajska kronika. Ovažbe: Kaljenje nočnega mira 4, cestnopolicijski red 8, prekorajenje policijske ure 1, pasji kontumaci 1, pretep 1, telesne poškodba 1, zglaševalni predpisi 1, izguba 1. — Rafinirana kmetica. Zasebnica Ana Rot iz Toplice pri Grosupljem je ogledovala pred trgovino Miklavc izložbo. Baš je bila namenjena stopiti v trgovino, ko se ji je nanadoma pridružila neka kmetica, rekoč, da ima pri Miklavcu bratranca in da lahko dobi blago ceneje. Rotova je neznanki nasleda in iz izročila 200 dinarjev. Neznanka je vstopila v Linhartov ulici v trgovino, v Medenovi ulici pa jo je popihala iz nje. Rotova je zamažala kakala na prebrisano sleparko. — Dobrovoljček Ciril. Na policijski stražnici se je javil včeraj Ciril P., ki je bil izredno »v rožcahter je zadrževal, da mu je nekdo ukradel kovčeg, last neke natakarkice in v katerem so bili različni predmeti. Navajal je imena različnih prijateljev, ki so mu ukradli kovčeg in vsak hip je vedel povedati drug kraj, kjer mu je baje prijatelj pobeignil. Danes se je kovčeg našel na vozu nekega gostilničarja, kamor ga je Ciril v pisanosti položil in ga pozabil. — Tatvinje. Dejavcu Petru Sparovcu je bilo na Glincah ukradeno 1500 Din vredno kolo, znamke »Torpedo«. Is važa go-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 2. maja 1924.

Učoga državna oblast!

Po vseh državah, kjer je začelo ljudstvo v težki borbi za obstanek drveti za demagoškimi voditelji in pričakovati od blagovenečih revolucionarnih gesel rešitve iz obupnega gnetnega položaja, se je udomačilo čudno naziranje, da je država kot pravna organizacija nekaka poklicna molzna krava, ki mora skrbeti prav za vse ljudske potrebe. Kjerkoli se pripeti kakšna nesreča in vedno, kadar je kdo v stiski, čujemo ogorčene klice: Država naj pomaga, ona je poklicana skrbeti za vse državljane, državna oblast naj prisloži na pomoč, država naj temu, država naj omezi! Nihče pa ne pomisli, da državna oblast ne zna delati čudežev, da ne pobira finančnih sredstev na cesti in da je za »dati« prvi pogoj »imeti«. Idealna bi bila taka država, ki bi samo gmotno podpirala in skrbela za splošno blagostanje ljudstva, od njega pa bi ne zahtevala ničesar. Ker je pa vsaka država v tem slučaju v bistvu le večje gospodarsko podjetje, ki lahko troši denar le tedaj, če ima dovolj dohodkov, morajo njeni državljani računati s tem dejstvom in usmeriti svoje zahteve tako, da ne nasprotujejo finančnemu ravnavesju, ki je glavni pogoj produktivnega gospodarstva. Nerazsodnost ljudskih mas z ene strani in demagoštvo gotovih političnih koristolovcev z druge pa operira pogosto z zahtevami, ki so odločno pretrane. Čim spregovori država o davkih, je takoj ogenj v strehi, nasprotno zaženejo razni kričači velik krik in vik, če državna oblast ne ustreže takoj in v celoti vsem ljudskim željam. Tako pojmovanje obveznosti države napram državljanom je seveda napačno, ker temelji na usodni zmoti, da so izdatki mogoci tudi brez sorazmernih dohodkov.

Te dni smo čitali v »Slovencu« več notic o življenju in Prekmurju. Med temi noticami nahajamo zanimiv dokaz, kako napačno je ljudstvo informirano o državnem gospodarstvu in kako brezvestno izrabljajo gotovi politični krogi ljudsko nerazsodnost. Ena notica govori o rjavih hroščih, ki so se vsuli na poganjajoče dreve in cvetje v Prekmurju, kakor nekda egiptovske koblice, in pravi, da oblast ni ukrenila nobenih mer. Iz tega bi se dalo sklepati, da je naše prekmursko ljudstvo v veliki gmotni stiski in res nujno potrebno državne podpore. Toda že nekaj vrstic dalje čitamo o novih zvonovih, ki si jih počasi nabavljajo vse cerkve in kapele v Prekmurju. Na velikonočni ponedeljek so svečano blagoslovili pri sv. Sebastijanu dva velika zvonja, isti dan tudi v Bakračah enega za tamošnje kapelo. Posebno svečano pa se je izvršila slovesnost blagoslovljenja treh novih zvonov za črensovsko cerkev. Ti zvonovi tehtajo čez 30 meterskih stotov. Take svečanosti govore za to, da Prekmurci niso baš posebno siromašni. Rjavi hrošči in apel na državno oblast potrjuje domnevo, da vlada v Prekmurju beda, novi zvonovi pa to domnevo izpodbljaajo. Kje je torej resnica?

Vemo, da tudi prekmurskemu ljudstvu pot življenja ni postlana z rožicami, toda ne moremo se načuditi njegovi nalivnosti in zaslepljenosti, ki je razvidna iz omenjenih notic. Rjave hrošče naj pobira in zatira državna oblast, morda bi celo kazalo, da se začno pečati s tem poslom ministri in narodni poslanci, ker ljudstvo nima potrebnega časa in denarja. Novi, 30 meterskih stotov težki zvonovi pa se počasi nabavljajo in zanje imajo Prekmurci dovolj denarja. Nastane vprašanje: Kaj je v danem slučaju v interesu ljudstva in kaj je potrebnejše — novi zvonovi ali zatiranje rjavih hroščev? Novi zvonovi lahko pojo še tako lepo, če hrošči uničijo setev in sadno dreve, bo kmet vse eno težko pridelat. Brezvestni hujšakači so seveda mnenja, da mora kebre pobirati državna oblast, zvonove pa lahko plača ljudstvo.

Kongres trgovskih in obrtniških zbornic v Skoplju. Trgovska zbornica v Ljubljani prosi interese in zastopnike trgovskih, industrijskih in obrtniških organizacij, ki se nameravajo udeležiti kongresa zbornic, ki se vrši v soboto dne 10. in v nedeljo dne 11. maja v Skoplju, da prijavijo zbornici najpozneje do 3. maja svoj točen naslov, kakor tudi organizacijo, katero nameravajo na kongresu zastopati. Zbornica mora pravočasno prijaviti vse udeležnike trgovsko-industrijski zbornici v Skoplju zaradi preskrbe prenočišča in tudi glede prireditve skupnega izleta v Solun.

Vsem demagogom v preudarek. Včeraj je bil praznik dela. Kakor poročamo na drugem mestu, je priredilo ljubljansko in okoliško delavstvo obhod po mestu in več javnih shodov, ki naj bi služili proslavi 1. maja. Kdor si je ogledal obhod in poslušal govornike na shodih, kdor je prečital vse napise na rdečih zastavah in slišal vse klice na račun državne oblasti, nacionalnih organizacij in takozvane buržuazije, se ni mogel načuditi, kako je mogoče, da se pri nas na eni strani toliko piše in govori o nasilju, reakciji in terorju, ki ga baje izvala oblast napram delavskim slojem, na drugi strani pa se nemoteno agitira in huiška proti državi. Nismo nasprotniki delavskih interesov, ker zagovarjamo načelo — vsakemu svoje, in daleč smo od misli, da bi se vmešavali v praznovanje 1. maja, toda so stvari, preko katerih ne more nobeno objektivno in nepristransko oko. Na rdečih zastavah, ki jih je nosilo delavstvo po mestu, smo videli različna revolucionarna gesla, med njimi: »doli zakon o zaščiti države! živelja sovjetska Rusija! živelja III. internacionala!« itd. Udeleženci obhoda so kričali: Doli sovražniki in tlačitelji delavstva, doli oblast buržuazije! živel! I. Lenin, živelja kmetško-delavska vlada! živelj sovjeti! doli z dinastijo! in še marsikaj, kar je če tu di samo skromna želja nahujskane množice, naperjeno proti obstoječemu družabnemu redu, proti državi in njeni avtoriteti. To ugotovljamo kot kronisti z namenom, da predložimo našemu delavstvu nekaj drugega. V Rusiji in pod isto sovjetsko vlado, ki je bila včeraj deležna toliko slave, je svoboda nekoliko drugačna. Kdor je bil tam in pozna boljšeški režim, mora priznati, da je v Rusiji absolutno izključena vsaka beseda, kaj šele demonstracija, ki bi bila kolikaj naperjena proti diktaturi proletarijata. Če bi priredila katerakoli stranka, izvemski komunistično, obhod po mestu in če bi padla le ena beseda proti sovjetoim, bi tisti hip zapele strojnice in množice bi se temeljito seznanile s sovjetskimi zakonom o zaščiti države. Vlada bi brezobzirno zatrla tak odpor proti njenemu sistemu. Tekla bi kri, padale bi žrtve, kakor se je zgodilo že nešteto krat. In vendar so pri nas še hujšakači, ki kriče o nasilju, terorju in zatiranju delavstva v Jugoslaviji, obenem pa proslavljajo sovjetsko vlado, češ da je samo ona prava zaščitnica delavskih interesov. Tistim, ki so včeraj demonstrirali proti državi, se ni skrivil niti las na glavi, rusko delavstvo pa je že opetovano plačalo slične poizkuse z življenjem. Kje je torej več nasilja in kako naj tolačimo slavošpeve sovjetskemu režimu? Ali se naše delavstvo zaveda, da taka logika šepa?

Družabni večer dobrovoljcev. Včeraj zvečer so proslavili naši dobrovoljci spomin na skupno borbo s češkoslovanskimi legionarji za osvobodjenje podlarnjih slovenskih narodov. Prireditelj, dasi v znamenju češkoslovaško-jugoslovenskega pobratimstva, žal ni našla med ljubljanskim občinstvom pravega razumevanja. Obisk je bil z ozirom na vzvišeni namen prireditve precej pčel. Ljubljansko občinstvo menda nima pravega smisla za take prireditve, ki so bolj oficijelne značaja. Med reprezentancami so bili navzoči: gen. konzul

dr. Otakar Beneš, konzul franc. republike de Flache, komandant drav. divizijske oblasti gen. Stojanovič, veliki župan dr. Šporn, starosta JSS Gangl E. in bivši vel. župan dr. Vilko Baltič. Številna je bila udeležba »Orjuna«, ki ji gre glavna zasluga, da je prireditelj vsaj moralno dobro uspele. Večer je otvoril dobrovoljec, strokovni učitelj Josip Jeraš z odpuščenim nagovorom, v katerem je predložil navzočim kratko zgodovino dobrovoljskega pokreta in kooperacije naših dobrovoljcev s češkoslovanskimi, ki tvori v zgodovini obeh bratskih narodov najvažnejši moment. Naglašal je potrebo intimnih bratskih stikov med Jugoslovenci in Čehoslovaki, kajti če smo skupno preživeli kri za skupne cilje, si moramo ostati zvesti tudi po dosegu teh ciljev. Edino v popolni solidarnosti s češkoslovanskim narodom je garancija za lepšo bodočnost in splošni napredek Jugoslavije. Po tem, z aklamacijami sprejetem nagovoru je zaigrala godba dravske divizije našo in češkoslovaško himno, nakar je sledil zelo zanimiv spored. Člani opernega baleta so z uspehom izpolnili več baletnih točk. Zelo posrečen je bil nastop članov Narodnega gledališča, ki so v sarkastičnem dialogu predstavljali mentaliteto gotovih slovenskih krogov, živčih še vedno pod vplivom nedavne prošlosti. Komur se toži po Avstriji, je lahko čul v tem dialogu svoje skrivne želje. Tudi g. Danilo je bil s svojo satiro o lirskem pokretu na vrhuncu. G. Šubelj je žel s svojim simpatičnim tenorjem obilo pohvale. Sentiakovski pevski zbor je zapel več narodnih pesmi, ki so vzbudile splošno odobravanje. Sploh je bil spored bogat in le škoda, da so prve vrste pogrešale več poslušalcev. Po uradni delu se je razvila prav živahna, proti koncu celo preveč živahna zabava, ki je trajala med plesom do ranega jutra. Omeniti moramo, da je sodelovala poleg orjunašev tudi ženska sekcija »Orjuna«, ki je s svojo agilnostjo in požrtvovalnim, neumornim delom največ pripomogla k uspehu. Nastop »Orjuna« je vzbudil občudovanje celo med njenimi nasprotniki.

Kongres slovenskih geografov in etnografov v Pragi se odpravi na svečan način 4. junija. Pred otvoritvijo se vrši na čast delegatov iz drugih držav svečan banket. Protektorat je prevzel prezident Masaryk, ki hoče s tem dokumentirati važnost kongresa za ves slovenski svet. Za člane predsedstva so izvoljeni med drugimi čl. minister zunanjih del, vojni minister in minister prosvete. Za častnega predsednika je soglasno izvoljen dr. Jovan Cvijič, ki ga smatralo za najboljšega slovenskega geografa. Kongres bo trajal do 8. junija. V tem času priredijo češkoslovaški geografi prvo razstavo zemljepisov CSR. Pred kongresom obiščejo udeleženci Sumavo in Severo-vzhodno Češko. Vse priprave so že končane.

Slovenski javnost. Slovenski klub v Sarajevu, ki že nad 25 let goli družabnost in vez med bosanskimi Slovenci in svojimi rojaki v ožji domovini, se obrača do svojih rojakov z veliko prošnjo: Kakor je marsikomu v Sloveniji poznano, prireja Slovenski klub v Sarajevu zabave, predavanja, deklaracije itd., vzdržuje čitalnico s skoro vsem slovenskim časopisi in revijami. Pri prireditvah poemo naše lepe slovenske pesmi — a za vezbanje petja potrebujemo glasovir, oziroma zbog male družbene sobe piano. Hoteli smo ga kupiti sami — ali naše društveno denarno stanje je bilo vedno tako mizerno, da si tega nismo mogli privoščiti. Obračamo se tem potom do naših rojakov s prošnjo, če bi imeli kdo kakšen piano, ki bi ga nam hotel po nizki ceni odstopiti ali celo pokloniti. Sarajevski Slovenci bi bili temu dobrotniku iz srca hvaležni.

Elegantno oblečeni

bodete le tedaj, ako si nabavite toalete ali blago najmodernejših vzorcev pri znano solidnem domačem podjetju
Ljubljana Drago Schwaß **Doorni trg št. 3.**

Prvovrstno blago uvoženo iz Anglije in Češkoslovaške. — Perilo za gospode v ogromni izbiri.
Vsa oblačila se izdelujejo v lastni režiji in se jamči za solidno delo!

stilne Kajfež je bilo trgovskemu pomočniku Ivanu Puchnerju ukradeno kolo znamke »Diamante«, vredno 2500 Din. — Trgovskemu šmugi Ivanu Trkuški je bilo ukradeno iz stanovanja na Tržaški cesti obleka, vredna 1000 dinarjev. — Antonu Vidmarju je bilo ukradeno kolo znamke »Möwe«, vredno 1000 dinarjev. — V Podsedri je bil izvršen velik vlom v stanovanje trgovca Ernesta Kosa. Vlomilci so odnesli raznovrstno blago v vrednosti 33.776 dinarjev.

— Silnice s prvega maja. Naj živi stara tradicija! In so se je ljubljanci zvesto držali; namreč držali niso tradicije, temveč litarkov. Kdor je snoči potoval po ljubljanskih ulicah, je imel priliko opazovati zanimive prizore. Precej občudovalcev je imel »sodrug« z rdečo pentljo, ki je prižigal svetilko. Plesal je okoli nje, kot da trenira fox-trot in se je z razvrat pridušal, da preklest magistrat na pu- prav lampe... Končno, po polurnem plesu je odšel, ne da bi vzbudil sočutje mestnega magistrata, ki dela nočnim izletnikom take preglednice. Tam po Starem trgu pa so se gugali trije, ki so bili nasekani po no- tah. Hreščanje vpije je udarjalo na uho, vmes pa so zveneli akordi harmonike, po- joče internacionalne... Za vso trojico je bil Stari trg skoraj preozek. Za njimi je meril čisto četrti. Ta pa je bil bovitno raz- položen. Grozil je, da pokolje vse burže- ce. Nedaleč od magistrata je nekdo obje- mal cestni kandelaber in stokal, da je člo- veka zabeležil v dno duše. Bil je res usmi- njen, ker mu je želelec odpove- dal pokorščino. Za franciskanskim mostom se je nekdo drl kakor čič. In se je prepiral s pasanti glede vsote, koliko jih hoče na- ložiti vsakemu »ke na g...« tako je vsaj rekel. Bilo je še več sličnih slučajev, iz katerih je razvidno, kako znanost pri nas imenitno proslavlja praznik dela.

— Tragična smrt reducirane uradnice. V sredo okoli 18. ure je razburil stanovanec hi- še št. 3 na Rimske cesti nenavaden dogodek. Z okna tretjega nadstropja omenjene hiše je skočila na dvorišče mlada devotka, ki si je pri smrtonosnem padcu zlomila tilnik. Avi- zirana je bila takoj rešljena postaja, ven- dar do danes še ni prejela nikakega obve- stila. O obupnem činu Kranjčeve je bila ob- veščena tudi njena mati, ki biva v Zagrebu. O podrobnostih te tragedije bomo še po- ročali.

— Otrok ukraden. Neverjeten slučaj se je primeril te dni v Kresniški Poljani pri Li- tiji, kjer je bilo Heleni Stefančičevi ukrade- no lastno dete, dva meseca staro, nezakon- sko dete, moškega spola. Dete je bilo po- vitro v rdeče plenic in je imelo na glavi čr- nokrizasto čepico z belimi čipkami spredaj. — Če pride mož vmes. Lepo majsko jutro je izrabila soproga g. W. in je odšla na sprehod. In se ji je ponudil za spremlje- valca eleganten kavaleri. Nesreča pa je ho- tela, da je baš na križišču med Bleiweisovo in Dunajsko cesti naletel na oba g. W., ki se je razsrdil nad njima. Ženo je zapodil do- mov, galantnega kavalarja pa je na nekava- lerski način obdelal s pestmi. Tudi število svojih čevljev mu je pustil na hlačnicah. Na- to se je g. W. sam javil na stražnici.

— Koncert. Jutri v soboto 3. maja ti. se vrši v kavarni »Evropa« koncert drav- ske godbe. Začetek ob 9. zvečer. Vstop prost.

— Tihotapstvo z vsemi monopolskimi predmeti se je zlasti v zadnjem času tako razvilo, da to stanje že ogroža v državnem proračunu predvideno vsoto dohodkov iz monopolov. Radi tega je narodna skupšči- na na predlog ministrskega sveta v seji dne 30. marca 1924 v čl. 76 finančnega za- kona za leto 1924-25 uzakonila sledečo od- redbo: »Od plačane kazni in oscene vred- nosti tihotapških predmetov dobljena vsota se po odbitku stroškov, monopolne tak- se po taksem zakonu razdeli takole: ena tretjina pripade državi, ena tretjina onim, ki krivca primajo ali ga poma- gajo izslediti brez ozira, ali so državni or- gani ali ne, in ena tretjina fondu za pobi- janje tihotapstva.« Iz tega je razvidno, da nagrade za zasačenje tihotapcev niso de- ležni samo državnim organom, temveč vsakdo, ki tihotapca prime ali pomaga, da se tihotapci izsledijo in primajo.

— Kdor potuje na naše morje v Crikve- nico, naj se gotovo posluži našega auto- om- nusa, ki od vsakega vlaka najhitreje in n- nalceneje in sicer po 80 Din za osebo pre- vaza potnike iz postaje Plase v Crikvenico. Autotaksa Andrej i Howle, Crikvenica.

Poizvedbe.

— Izgubljeno. Na poti od glavne po- šte preko Zvezde do Narodne kavarne je bilo izgubljeno v torek ročno delo: veze- nina in priloženo orodje, v slabem papir- natem ovolu, papirnati vreči, naslovljeni s priimkom. Najditelj se prosi, da odda naj- deno v »Zavodu za domačo žensko obrt« ali pa v upravi »Slovenskega Naroda«.

Gospodarstvo.

—g Dobava odličkov od sive in su- rove litine. Direkcija drž. železnice v Ljublja- ni razpisuje dobavo večje množine odlič- kov od sive in surove litine. Ponudbe do 9. maja 1924. Pogoji pri ekonomskem odeljenju Dir. železnice v Ljubljani od 10.—12. ure na vpogled.

—g Dobava jekla. Direkcija državnih železnice v Ljubljani razpisuje ofertalno li- citacijo na 6. maja za dobavo 5000 kg tigel- jekla (Tiegelstahl) in 1940 kg jekla za orod- je, znamke »Böhler EZH«. Pogoji pri ekono- mskem oddel. direkcije drž. železnice v Ljubljani.

—g Oddaja gradbenih del. Pri inženj- skem odeljenju savske divizijske obasti v Zagrebu se vrši 12. maja t. l. ofertalna li- citacija glede oddaje gradbenih del pri ure- nju magacina za oves v Zagrebu. Oglas g- lej v pisarni trgovske zbornice v Ljubljani.

—g Dobava snažilne jute. Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje na pod- lagi čl. 94 z. o drž. računovodstvu ponovno ofertalno licitacijo na 3. maja za dobavo 60.000 kg snažilne jute (jutenih niti). Po- goji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije drž. železnice v Ljubljani.

—g Dobava kovin. Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje ofertalno li- citacijo na 5. maja za dobavo 5000 kg A-kom- pozicije (A-Legierung) in 4000 kg banka- cina. Pogoji pri ekonomskem odeljenju Di- rekcije drž. železnice v Ljubljani.

—g Dovaba raznega kovinskega mate- riala. Direkcija drž. rudarskega predvzeta v Sarajevu sprejema do 5. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega železa, jekla, ploče- vine, vijakov, podložnih poščic itd. za dr- žavni rudnik Velenje. Oglas v pisarni trg- zbornice v Ljubljani.

—g Oddaja izdelovanja mornarskih ob- lek. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se vrši 20. maja ofertalna licitacija glede izde- lovanja 3000 belih mornarskih oblačil iz bla- ga, ki ga da odeljenje za mornarico.

—g Prodaja lesa. Direkcija šum v Sara- jevu proda 20. maja t. l. na javni dražbi oko- lu 25.000 m³ iglastega lesa na panju.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 2. maja. — Sprejeto ob 13.

Devize: Curli 14.31—14.41, Pariz 521.50—526.50, Dunaj 0.1128—0.1148, Pariz 236—239, Trst 360—363, Newyork 80—81. — Valute: dolar 79.05—80.05, lira 356—359.

— Efekt: 7% invest. posojilo 1. 1921 67—67.75, 2% drž. renta za ratno štetu 142—151, Centralna banka 40—42, Hrv. esk. banka 134—36, Kreditna banka Zagreb 140—141, Hipotekarna banka 66—67, Jugobanka 115.5—116.50, Prastrediona 915—920, Slaven- ska banka 120—24, Eksploatacija 1275—1300, Drava d. d. Osijek 400, Sečerana Osijek 1135—1145, Isis d. d. 55—58, Nihag 1175—1200, Gutman 910—940, Slaveks 360—400, Slavonija 114—118, Stroine tovarne 150

— Trboveljska 580—590, Union paromlin 720—730.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curli. 2. maja. Današnja borza: Beograd 7.05 denar, Pariz 16.50 den., Newyork 563.50 bl., London 24.75 bl., Pariz 36.50 den., Milan 25.25 bl., Berlin 1.33 den., Amsterdam 210.50 den., Dunaj 0.00795 bl.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

— Trst. 2. maja. Današnja predborza: Beograd 27.725—27.80, Pariz 65.40—65.70, London 97.85—98.05, Pariz 144.25—145, Newyork 22.25—22.35, Dunaj 0.0314—0.0317, Cu- ri 395—397.50.

lasini — zaročenec. Sveda so bile vse pri- prave za poroko, ki bi se imele baš vršiti, takoj ukinjene. Listi poročila, da sta bila oba, brat in sestra, kot štiriletni otroci od- dana v zavetišče. Deček James pa je iz slednjega nenadoma izginil. Zanimivo je, da je oba prepoznal baš svednik, ki bi ju imel poročiti.

• Izredna operacija. V bolnišnici v Li- verpolu je izvršil te dni neki zdravnik iz-

redno operacijo na nekem ameriškem vo- jaku, ki je v vojni služboval v veliki mu- ničijski tovarni. Eksplozija mu je uničila z žvepleno kislino veke na obeh očeh. Mo- žni mogel nikdar zatisniti svojih oči. Sedaj ni omenjeni zdravnik preskrbel Amerikan- cu novi veke s transplantacijo kože in me- sa z njegove rame. Operacija se je dobro izvršila in zdravnik upa, da se veke utrdi- ta ter da se bosta glibali povsem normalno.

Nainovejša poročila.

MANIFEST RADIČEVE STRANKE.

Nejasnost glede republikanizma.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes dopoldne je iz Zagreba, odnosno iz drugih krajev Hrvatske prispela večina (40) poslancev HRSS. Drugi prisplo da- nes popoldne, oziroma jutri zjutraj. V Beograd so med drugimi prispeli: pod- predsednik HRSS dr. Vladimir Maček, Ivan Predavec in predsednik radi- čevskega parlamentarnega kluba Juraj Velečić. Vaš dopisnik je imel priliko danes dopoldne govoriti s posl. drjem. Mačkom, ki je glede manifesta, kate- rega so v Beogradu pričakovali z veliko nestrpnostjo, izjavil, da manifest ni mogel biti 1. maja objavljen radi teh- ničnih ovir. Podal je tudi kratko vsebi- no manifesta. Manifest najprej nagla- ša, kako je hotela HRSS skleniti sporaz- um med Hrvati in Srbi že na podlagi Markovega protokola in da je njegova stranka bila vedno za tak sporazum. Odstavek, ki naglašuje ideje republikan- stva, je zelo kratek. Manifest kratko veli: »Mi smo nasprotniki vsake revo- lucije, vsakega nasilja in vsakega aten- tata. Vse gnile monarhije so propadle. Če se bo pri nas vladalo po zakonu, tedaj ne more priti do prevrata.«

Na koncu govori manifest o vlogi kmetijskega stanu v naši državni politiki ter namiguje, da bodo kmalu prišle no- ve volitve v narodno skupščino.

Značilno je, da radičevci računajo, da bodo dobili pri bodočih volitvah nad en milijon kroglic.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) O vče- rajšnjih važnih avdijencah je izvedel vaš dopisnik danes dopoldne nekatere podrobnosti. Nj. Vel. kralj Aleksander je včeraj dopoldne v spremstvu princa Pavla napravil kratek sprehod na Avo- lo, popoldne pa je sprejel več uglednih politikov, tudi neparlamentarcev. Vel- iko pozornost je vzbudila avdienca de- mokratskega poslanca Koste Timotije- vića, ki je član Davidovičevega kluba, pa je znan, da bolj simpatizira s Svetozarjem Pribičevićem. Njegova avdijen- ca je trajala od 17. do 18. zvečer. Za njim je bil pri kralju dr. Peleš, to že drugičkrat. Kakor je bilo že zjutraj jav-

ljeno, sta bila na dvor poklicana tudi univ. rof. dr. Bjelić, član glavnega odbora samostojne demokratske stran- ke in pa dr. Spasojević.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Predsed- stvo narodne skupščine je danes dopol- dne sprejelo od strani vlade obvestilo, v katerem se javlja, da vladina kriza še ni rešena. Radi tega se bo za jutri ob devetih dopoldne sklicana plenarna seja narodne skupščine odložila na ne- določen čas, dokler ne bo rešena vla- dina kriza. Na tej seji se prečita samo zapisnik zadnje seje in pa vladino ob- vestilo.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Ministr- stvo notranjih zadev, oziroma politične oblasti so odredile konfiskacijo »Prav- de« radi članka, v katerem list napada Pašića na zelo drzen in nizkoten način radi njegovega govora v Bjelini.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Radičevci čakajo danes na poziv, da pridejo v av- dijenca. Vaš dopisnik je danes dopol- dne razgovarjal z Jurajem Velečićem, predsednikom parlamentarnega kluba Hrvatske republikanske seljačke stran- ke. Velečić je starejši človek in sku- ša samostojno presoditi parlamentarno situacijo. Med drugim je izjavil: Mi vsak trenutek pričakujemo, da dobimo poziv od dvora. Če ta poziv dobimo, tedaj odidemo na dvor in to jaz kot predsednik parlamentarnega kluba, da pojasnim Nj. Vel. kralju stališče naše stranke. Mi smo za sporazum in ta spo- razum hočemo doseči mirnim potom, nikakor pa ne z nasiljem.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

ODGODITEV SEJ NARODNE SKUPŠČINE.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Predsed- stvo narodne skupščine je danes dopol- dne sprejelo od strani vlade obvestilo, v katerem se javlja, da vladina kriza še ni rešena. Radi tega se bo za jutri ob devetih dopoldne sklicana plenarna seja narodne skupščine odložila na ne- določen čas, dokler ne bo rešena vla- dina kriza. Na tej seji se prečita samo zapisnik zadnje seje in pa vladino ob- vestilo.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Ministr- stvo notranjih zadev, oziroma politične oblasti so odredile konfiskacijo »Prav- de« radi članka, v katerem list napada Pašića na zelo drzen in nizkoten način radi njegovega govora v Bjelini.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Radičevci čakajo danes na poziv, da pridejo v av- dijenca. Vaš dopisnik je danes dopol- dne razgovarjal z Jurajem Velečićem, predsednikom parlamentarnega kluba Hrvatske republikanske seljačke stran- ke. Velečić je starejši človek in sku- ša samostojno presoditi parlamentarno situacijo. Med drugim je izjavil: Mi vsak trenutek pričakujemo, da dobimo poziv od dvora. Če ta poziv dobimo, tedaj odidemo na dvor in to jaz kot predsednik parlamentarnega kluba, da pojasnim Nj. Vel. kralju stališče naše stranke. Mi smo za sporazum in ta spo- razum hočemo doseči mirnim potom, nikakor pa ne z nasiljem.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

— Beograd, 2. maja. (Izv.) Danes do 12. opoldne še ni sledil nikak poziv, da bi prišli radičevci na dvor v avdijenca h kralju.

restavracija

== MERAKL ==

boje, mastila, lakove, štuk, emajle, kistove
i garancirano čisti firmis najbolje kakovče
nudi

Medić - Zankl

družba z omejeno zavezo

MARIBOR LJUBLJANA NOVI SAD
podružnica centrala skladište

T V O R N I C E :
LJUBLJANA - MEDVODE

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskomto in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzljavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40 457 in 548